

Rolnicy! Niech nie braknie nikogo na Zjeździe Zawodowego Związku Rolników! Jeżeli majstrowie stawiają ci dom, czyż będziesz gnuśnie wycierać ławki po okolicznych wendach?

Redakcja i Administracja:
R. Emiliano Pernetta 842
Telefon 4-3-4
Prenumerata roczna:
W Brazylii 14\$000
W Argentynie 6 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry
Cena numeru \$400
Za Kurytybą \$500

PIERWSZE PISMO POLSKIE W AMERYCE POŁUDNIOWEJ — ROK ZAŁOŻENIA 1891 — Wychodzi raz w tygodniu

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Adres na listy
i przesyłki pieniężne:
Caixa postal B
Curityba

NR. 19 KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 28 KWIEŹNIA ROK 1935

Odpowiedzialny: KOMITET REDAKCYJNY

Przed Walnym Zjazdem Zawodowego Związku Rolników

Przypadkowo, wyczytałem w „Polskiej Prawdzie” komunikat Biura Związku Zawodowych Rolników, wzywający delegatów na nadzwyczajny zjazd, w Wilje Sejmiku Centralnego Związku Polaków. Miałbym nieco do zarzucenia temu komunikatowi, a przede wszystkim to, że został ogłoszony zapóźno, lecz tu może zachodzić o mojej strony pomyłkę, gdyż jest rzeczą możliwą przecenienie, ogłoszenia w którym innym z naszych pism. Zapewne kierownik Biura, chodzi o największy współdziałający zainteresowanych, a więc nie omieszkali napewno uczynienia w wszystkiego by sięgnąć do Kurytyby, jak największą ilość delegatów by móc złożyć przed nimi sprawozdanie ze swych różnorodnych czynności a przede wszystkim, by Zarząd mógł, korzystając z dłuższego doświadczenia, stanowiący przed obliczem delegatów, wypowiedzieć jasno swe uwagi, jak na uczciwych ludzi przystało, dla czego ma tak mały bilans dodatni, po długich a budzących zrazu nadzieję rządach.

Zapewne nie należy winić tych, którzy przyjąwszy urzędy, starali się bezwzględnie o całej sily uczynić wszystko, aby pchnąć na tory owocnej pracy, Zawodowy Związek Rolników. Była to ogromna odpowiedzialność, gdyż nasza kolonia jest złożona, w 90-tych procentach z rolników i Zawodowych Związków powinien stanowić, kamień węgielny Centralnego Związku Polaków.

Zapewne panowie kierownicy Związku, postarali się nawiązać żywy kontakt z władzami brazylijskimi, tak stanowami, jak i federalnymi, bo od tego głównie zależy powodzenie tego zrzeszenia.

Zapewne postarali się o zniżki taryf kolejowych, a może i celnych na maszyny rolnicze, na nowożytnie sztuczne, na nasiona.

Prawdopodobnie postarali się, by laboratorja rządowe dokonywały rozbiórów chemicznych, nawozów sztucznych, by nasz rolnik, nie kupował jak to mówią „kota w worku” lecz naprawdę rzecz wartościową.

Zresztą jak kto chce może kupować sobie owego przysłowowego kota, tylko że nie powinno mu się pomagać w marnowaniu grosza.

Wszyscy rolnicy wiedzą że zrazą naszą kulturę. Klimat Brazylii mokry a stosunkowo ciepły jest rajem dla wszystkich zarazków, tak że możemy się uczyć wszelkich chorób roślin, na własnych łanach, t.j. na własnej skórze. Zapewne też nasi wybrańcy wystarali się o założenie stacji fitopatologicznej, która starała się o rozpoznawanie chorób i skuteczną z nimi walkę. Prawdą jest, że nie mamy na to środków, lecz zapewne rząd, któremu rozwój rolnictwa leży na sercu, zainteresowałby się tą sprawą.

Bez wątpienia przeprowadzono w różnych okolicach szereg doświadczeń, by poznać jaka roślina gdzie się daje przystosować, jakiej potrzebuje uprawy i czy przedewszystkiem opłaca się ją uprawiać. Czytając narzekania na soję, nie można nie uśmiechnąć się, gdyż ta przeklęta soja, z której wprawdzie nie można zrobić ni jedwabiu, ni parasolów, w wielu warunkach może być pożyteczną. Gdyby ktoś posadził

kokosy pod Kurytybą, nie miałby z nich pożytku, a kto wie jakim byłby wynik w Paranaguá? I tu się otwiera naprawdę wspaniałe pole dla panów instruktorów, rolnych bez których nie dalibyśmy sobie rady. Człowiek które ma wyższe studia rolnicze, bez wątpienia zorientuje się, bodaj przeczytawszy z uwagą Semlera czy inne powagi w tropikalnym gospodarstwie, a kilkumiesięczny pobyt, szereg doświadczeń tak negatywnych jak i pozytywnych da mu doskonały pogląd na całokształt naszych warunków rolniczych. Nie jest to prawdą że gdy kto siedzi 50 lat w jednym miejscu, zna się na rolnictwie lepiej, niż profesor uniwersytetu, gdyż n. p. organista całe życie spędza w kościele a nigdy nie został jeszcze biskupem. Nauka jest nauką i nie można jej lekceważyć.

Pewno panowie kierownicy Związku postarali się, o podniesienie hodowli, przez podzielenie Stanu na okręgi hodowlane i przez przymus licencjonowania rozplodników.

O ile nam wiadomo, Niemcy dostali od rządu 23 buchajów rasowych, możliwie że polscy rolnicy mają tak dobre bydła, że im tego nie potrzeba?

Pozostaje najważniejsze zapytanie. Czy nasi wybrańcy zorganizowali handlową stronę Związku. Czy jest nadzieja by powstała taka centrala, która by w porozumieniu z okręgami starała się o regulowanie popytu i podaży tak produktów rolnych, jak i produktów, których rolnik potrzebuje.

Nasz kolonista nie jest taki naiwny, by myślał, iż ustawicznie ktoś ma obowiązek dawania mu czegoś za darmo. Korzyść z organizacji, powinna leżeć w ustalaniu stosunków handlowych, w uzyskiwaniu lepszych cen, i w otrzymywaniu nie tyle może taniego, jak naprawdę dobrego sprzętu rolniczego, nasion i nawozów, w razie potrzeby. Takie pośrednictwo powinno z czasem dać środki na utrzymanie Zawodowego Związku Rolników, gdyż trzeba zawsze liczyć na własne siły, a wieczne wyciąganie ręki jest nawet upokorującym. Zapytujemy więc, czy uczynili coś z tych postulatów kierownicy Związku?

Są to sami zaciężni ludzie, zasługujący na zaufanie, a zapewne dobrej woli i chęci. Jeżeli nie uczynili, nie możemy im brać tego za złe, gdyż przynajmniej nabrali doświadczenia i mogą nam wskazać drogę, jak postępować i poczyć czego nie należy czynić. W naszych warunkach, rozbijamy sobie często głowy idąc po omacku i każda dobra rzecz potrzebuje wielu prób, by weszła na dobre tory. Przeto bardzo ważną jest rzeczą by Zjazd Rolników, był obestany jak nigdy. Nie chodzi o to by napełnić salę, lecz każdy delegat powinien wiedzieć czego chce, czego żąda, a przywieźć ze sobą gotowe projekty. Po wysłuchaniu wszystkich, musi się wyłonić zarys ogólnej struktury organizacji, gdyż poznamy potrzeby każdego okręgu, każdej okolicy.

Nikt nie powinien się zrażać, że nie jest bardzo piśmienny, gdyż często zdrowy chłopski rozum, znajdzie wyjście tam, gdzie głowią się bardzo poważni ludzie. Muszę zwrócić uwagę Waszą na

jeden szczegół. Na zjazdach niemieckich rolników, są zaangażowani fachowcy, agronomi, weterynarze, a nawet lekarze, dający porady z dziedzin swego fachu. Może byśmy mogli naśladować Niemców i wprowadzić tę inowrację. Specjaliści, znający się na organizacji spółdzielni, bardzo by się nam przydadli. Niechby się wydało nieco grosza, gdyż nie jest to żart, być przez kilkanaście godzin, chodzącą encyklopedją i trzeba natężyć swe władze umysłowe by dawać trafne a korzystne dla pytających odpowiedzi, które mogą się przyczynić w walnie, do zorganizowania odpowiedniego, naszego Związku Zawodowego Rolników, który po-

winien być naszym oczkiem w głowie.

Byłoby rzeczą wprost niezrozumiałą gdyby ci, o których interes kruszymy kopje nie zajęli się Zjazdem i nie stawili się gromadnie na oznaczony dzień. Pamiętajcie że chodzi o Waszą własną skórę, o którą każdy śmiertelnik zazwyczaj dba jak najczulej.

Nie interesować się zjazdem, byłoby nietylko zbrodnią względem nas samych, lecz też względem naszych dzieci, wnuków i prawników, gdyż dobra i silna organizacja zapewni rozwój rolnictwa w Paranie.

J. Ceha.

POŁOŻENIE POLITYCZNE BRAZYLII

W dalszym ciągu centrum zainteresowań się politycznych stanowią zagadnienie podwyższenia pensji wojskowym i cywilnym urzędnikom. Według ostatnich wiadomości, zbieg wszystkich okoliczności każe przewidywać, że ta podwyżka nie pójdzie zupełnie gładko i nie będzie stanowić jak niektórzy się tego spodziewali miłego prezentu na Wielkanoc. Kto wie czy sprawa będzie załatwiona i na Zielone Świąta. Opór zorganizowanych klas gospodarczych przeciw wprowadzeniu nowych podatków, co jest ściśle związane ze sprawą podwyżki, gdyż aby nalać, potrzeba czemś napełnić dzbanek, zarysował się w ostatnich czasach niezwykle stanowczo i również doprowadził do częściowego powołania opozycji, tak że obecnie zmiana projektu posła Falcona jest prawie że pewna. Na posiedzeniu komisji finansowej Izby Federalnej, które odbyło się pod przewodnictwem posła Waldomira Magalhães, na którym nie był obecny sprawozdawca, poseł Waldemar Falcao, odczytano jego pismo, w którym usprawiedliwił się z powodu swej nieobecności, wypadkiem śmierci zaszlem w jego rodzinie i zapowiedział swą nieobecność na sesjach przez kilka dni. Z tego też powodu prosi w rzezonem piśmie o wybranie zastępcy. Przykrą jest rzeczą wypadek śmierci w rodzinie, ale czasem przychodzi w porę! Uczyniono zadość prośbie sprawozdawcy i wybrano jego zastępcą posła Evalda Lodięgo. On sam zdziwił się najpierw okropnie, a następnie wypowiedział mowę. Tak musi postępować każdy poseł, ale p. Euvaldo Lodi, mówiąc iż jest bezpośrednim zastępcą klasy produkującej rozumie swój wybór na sprawozdawcę w ten sposób, że komisja ma przekonanie, że potrafi załatwić się kompromisowo, to jest godząc żądanie wszystkich stron. Nasza mądrość ludowa nazywa to: „wykręceniem się sianem z piwnicy”. Następnie p. Lodi ulżył sobie, krytykując należycie swego poprzednika, co jest również wycieczką usankcjonowanym wszędzie, a nietylko w Izbie Posłów. Mówca zarzucał sprawozdawcy, że wymyślił dziwną nierównowagę w nakładaniu

podatków, gdyż niektóre miałyby być podniesione do niepomiernej wysokości, inne znów, nie wiadomo z jakiego powodu, obniżone o 50%. Jeden z posłów pan Marianni, zrobił uwagę przerywając mówcy, że niektóre podatki są podwyższone o czterdzieści razy więcej niż dotychczas. Po tej przerwie mówca podkreślił swe stanowisko. oświadczając, że jest absolutnym przeciwnikiem wszelkich nowych podatków i zapowiedział, że tylko w tym wypadku przyjmie wybór jeżeli komisja postanowi że nie pozwoli na żadne nowe podatki, lub na podwyższenie istniejących już od konsumu. Po p. Lodim zabrał głos poseł Fabio Sodre, który również protestował przeciw podwyżce podatków i przedstawił postom porównanie między poborami obecnie otrzymywanymi przez wyższych oficerów i wybitnych przedstawicieli innych zawodów. Z tego porównania wynika, że stanowiska dyrektora koleji, kierownika instytutu „Oswaldo Cruz”, profesora medycyny i inne, które wymagają wysokiej kultury i poważnego przygotowania naukowego, w porównaniu ze stanowiskami oficerów są bardzo niedostatecznie płatne. Dalej zwałczał życzenia wojska podwyżki pensji, motywowanej dewaluacją milrejsa w porównaniu z innymi walutami, utrzymując, że na rynku wewnętrznym milrejs zachował swą wartość i jego siła zakupu jest stała. Po przytoczeniu wielu innych przekonywujących argumentów, p. Sodre zakończył swą mowę apelem, by Brazylija, która nie jest krajem militarnym, używała swych zasobów do zaspokojenia innych poważniejszych potrzeb kraju. W czasie tej mowy przyszło do słownego pojedynku między mówcą a posłem Manóelem Góes de Monteiro, który wkroczył opuścił posiedzenie, oświadczając, że nie znieśnie zaczepkę skierowanych ku wojsku. Komisja po stanowila wysłać do niego delegację, która by nakłoniła go do powrotu.

Posel Arlindo Leoni wniósł nowy projekt, któryby znów miał zastąpić projekt pana Falcona. Projekt ten przewiduje 50%-wy do 20%-wy prowizoryczny podatek dochodowy, nałożony na po-

bory oficerów i urzędników, począwszy od 1:500\$000 miesięcznej płacy, następnie ogólnie obowiązujący podatek polegający na selowaniu potwierdzeń otrzymania pensji, a z drugiej strony upoważnienie rządu do przedsięwzięcia środków, mających na celu obniżenie ceny artykułów codziennej potrzeby, jak i zwolnienie kompletne artykułów żywności, od wszelkich podatków. W ten sposób sprawa stała się jeszcze bardziej skomplikowana i nie wskazuje, by można ją załatwić kompromisowo, tembardziej, że stanowisko zajęte przez ministra Wojny, jak i kmdantów poszczególnych korpusów i korpusu oficerskiego, utrudniają jeszcze sprawę. Minister Wojny dał znów wyczerpujące wyjaśnienia prasie, stwierdzając, że

niema mowy o pogroźkach ze strony wojska względem ludności cywilnej, prztem pojęł wszystkie pogłoski tendencyjne, sięjące zamieszanie i nieuność, a wskazał na wypróbowany porządek i niepozostawiającą nic do życzenia dyscyplinę, panującą w wojsku, a z drugiej strony usiłował wykazać konieczność, by przyrzeczeni do wojska mieli zapewnioną godną swego zawodu podswawę bytu, tak moralną, jak materialną. Proklamacja, wydana przez komendanta pierwszego okręgu wojennego, przestrzega oficerów, wobec krążącej pogłoski o zamierzonym zbrojnym powstaniu, przed słuchaniem zastrutych podszeptów i przypomina im obowiązki względem ojczyzny.

Z ostatniej chwili

Więści z Genewy

Jak wiadomo w Genewie zebrała się Rada Ligi Narodów, której Francja przedstawiła memorandum w sprawie pogwałcenia przez Rzeszę zobowiązań wynikających z postanowień Traktatu Wersalskiego.

Po długiej dyskusji obecni przyjęli formułę, potępiającą postanowienie Rzeszy, ponownego uzbrojenia się. Przedstawiciele Danji wstrzymali się od głosowania. Poniżej przedstawiamy udział Polski, zastępowanej przez ministra Spraw Zagranicznych, pułkownika Józefa Becka.

Pan Laval nie zasypiał gruszek w popiele.

Minister Spraw Zagranicznych Francji, pan Pierre Laval, przed posiedzeniem odbył konferencję z panem Litwinowem, komisarzem dla Spraw Zagranicznych Unji Sowieckiej. Po posiedzeniu złożył wizytę panu Arturowi Hendersonowi, a wieczorem o 18-iej godzinie, panu Józefowi Beckowi delegatowi Polski.

Posiedzenie.

Sesja publiczna Rady Ligi Narodów, poświęcona dyskusjom (Ciąg dalszy aa str. 8-9)

LIVRO AZUL DA CIDADE DE CURITIBA (NIEBIESKA KSIĘGA MIASTA KURYTYBY)

Wydawcy powyższej książki podają do wiadomości ogłaszających się i publiczności, iż w przeciągu najbliższych dni ukaże się 1-sze wydanie tego dzieła.

Będzie to pierwsze wypracowanie tego rodzaju w Kurytybie, zawierające niezbędne wskazówki dotyczące handlu, przemysłu i rzemiosł, mogące oddać poważne usługi tak kupiectwu, jaś i szerszemu ogółowi.

Zawierać będzie: Przewodnik rzemieślniczy, ulice miasta, rozkład ruchu pociągów, tramwai i omnibusów, skrzynki pocztowe, adresy telegraficzne, komunikację powietrzną oraz jej ceny pocztowe i pasażerskie. Różne sekcje automobilowe, drogi żelazne i kołowe. Przewodnik rzemieślniczy miasta S. Paulo i różne pożyteczne informacje dotyczące sąsiedniego Stanu.

Zawierać będzie również ta cenna książka wykaz telefonów, rzemiosł i różne informacje odnośnie do handlu i rzemiosł w miastach Ponta Grossa, Paranaguá, Antonina i Morretes.

Wydanie to obejmuje także całą nową Konstytucję brazylijską.

Każdy więc powinien oczekiwać z niecierliwością tego dzieła, które przyniesie wiele pożytecznych i potrzebnych wiadomości Kurytybie, a którego brak dawał się odczuwać ze względu na rozwijający się u nas z dnia na dzień handel i postęp.

Po bliższe informacje dotyczące książki Livro Azul, należy się zwracać do:

G. GHILARDI
(WYDAWCY)

Travessa Oliveira Bello, 16 (Palacio Avenida)
2-ie piętro — apartament 206.

Telefon: 1432. CURITIBA.

Ważne dla wszystkich!

Karty okrętowe do Polski, jak i z Polski, najtańiej, na najlepszych warunkach tylko w firmie

„Salomão Guelmann”

RUA 24 DE MAIO 44.

WYGODNE, SZYBKOBIEŻNE OKRĘTY!

Prawdziwą **Śmietanką parańską** jest piwo „Astra Pilsen” LUB „Imperial” JAKOTEŻ **Szops** z Browaru Atlantica

Wiadomości parańskie

Mówi się o zjednoczeniu się browarów „Atlantica” i „Adriatica”. Znajdował się tymi dniami w Ponta Grossie, p. Ariem Austin, prezes sukursalu w Buenos Aires „The first Nat. Bank of Boston”, posiadającego w swej tece największą liczbę akcji Atlantyki, przekazanych, przez firmę Bromberg i Cia z Porto Alegre. Pomimo iż zachowuje się dyskretnie milczenie, w sprawie podróży tego bankiera, konferencje z dyrektorami Adriatiki i fakt, że p. Mikolaj Bach obiadował, w hotelu Franze, z rzeczonym finansistą każą się domyśleć, iż fakt zapowiedziany kilkakrotnie, zjednoczenia się obu browarów, zostanie dokonany w najbliższej przyszłości.

Miljonierka zebrząca na ulicy celem spełnienia ślubu. Znana milionierka D. Balbina Guimarães, która przeszła całą epopeję, gdy znajdowała się umieszczona w pewnym sanatorium we Włoszech, przez dyktando na jej fortunę ludzi, uczyniła ślub, którego dokonała w Wielkim Tygodniu. Powszechnie znana bogaczka wyszła bosą, ubrana w łachmany na ulicę, zebrząc w celu oddania zebranych jałmużn na Mszę Św. To ekscentryczne wystąpienie milionerki, wzbudziło żywe komentarze wśród publiczności pontagrosieńskiej. Zaprawdę jest to osoba dziwnego nabożeństwa.

W drodze senatorowi Guimarãesowi. Przyjaciele i stronicy senatora federalnego, dra Flavia Guimarães, z okazji jego odjazdu do Rio de Janeiro wydali na jego cześć w przeszłą niedzielę bankiet w Salonie Parańskim, Klubu Curitybano.

Samobójstwo. Urzędnik pocztowy w Guarapuawie, Agenor de Roseira Caldas, z nieznanych przyczyn pozbawił się w tych dniach życia, strzałem z rewolweru w zęca.

Zdziczenie obyczajów. W Pinheirinhos, miejscowości zapadłej dystryktu Conchas, indywiduum nazw. José Pichaco, spotkawszy staruszkę nazw. Maria Praxedes na drodze, gdy wracała z „wendy”, gdzie czyniła zakupy, pozbawił ją dwoma strzałami z pistoletu życia, nie mając żadnego powodu, do spełnienia tak głupiej zbrodni. Złotyca niezadowolony jeszcze swym czynem, wyjął z koszyka swej ofiary butelkę dopiero co zakupioną przez nią naftę, połał nią trupą i podpalił. Po dokonaniu, tych bezsensownych czynów, zbrodniarz zdołał umknąć i skryć się, tak że policja nie zdołała go jeszcze wytropić.

Czarny Zbrodniarz z okolicy cementarza. Od kilku dni, mieszkańcy dzielnicy kurytybskiej położonej przy cementarzu municypalnym są zaniepokojeni ukazaniem się jakiegoś widmowego nieznanego, który coraz zuchwalsze ptała figle. Coś w rodzaju paniki powstało w dzielnicy otaczającej miasto umarłych. Wystarczy by ktoś czarno ubrany, przechodził przez ulicę, by wszyscy patrzyli nań z przerażeniem, gdyż rodzi się podejrzenie, że jest to właśnie ów upiorny języczek. Metody działania czarnego opryska są jednakowe. Wychodzi niby upiór z za krzaka wznosi niesamowicie błyszczący sztylet w górę, lecz nie goni swych ofiar. Nie wiadomo, czy są to głupie żarty, gdyż sąsiedztwo cementarza napędza strachu napadniętym, czy jest to może objaw jakiegoś obłąkania. To że tajemniczy bandyta nie prześladowa swych ofiar, daje się wyłomaczyć, jakimś defektem fizycznym, lub kto wie, czy nie stanem pijanstwa. Niedawno syn właściciela piekarni, José Subert rozwoził nad ranem pieczywo do domów klientów, gdy zauważył jakiegoś niskiego mężczyznę,

stojącego za drzewem przydrożnym, który pilnie go obserwował. Chłopak przerażony, nie chcąc także być obrabowany z pieniędzy, które otrzymał za buki, chciał się przemknąć po drugiej stronie drogi, lecz czarno ubrany języczek z wzniesionym nad głową sztyletem, rzucił się na niego, ale młody Subert, gnany przerażeniem zdołał umknąć i skryć się w domu. Ojcu jego, właścicielowi piekarni, zdarzyło się to samo w zupełnie identycznych warunkach. Stary piekarz, zaciął konia i uciekł szczęśliwie, nieprześladowany, przez czarno ubranego upióra. Bardzo wielu ludzi, zostało w ten sam sposób napadniętych, przyczem stwierdzono że rabuś nie goni nigdy swych ofiar. Policja zajęta się tym wypadkiem, mając nadzieję, że wkrótce wyświełi tę dziwną tajemnicę.

Iradiacja z Corumbá, stolicy Mato Grosso słyszana w Kurytybie. W nocy 19-go na 20-go słyszano w Kurytybie iradiację stacji radiofonicznej, „Voz de Corumbá” nadaną przez dziennikarza matlogrosieńskiego, p. Castro Brasil, który w imieniu tamtejszych dzienników „Tribuna”, „Diario da Manhã”, i „O Municipio” pozdrowił pracę kurytybską.

Został zniesiony inspektorat zdrowia portów w Paranie. Przybył do Paranaguá dyrektor Departamentu Zdrowia z Rio de Janeiro i zawiadomił pana Belmira Baldanhe de Rocha zastępcę inspektora zdrowia publicznego w Paranaguá o postanowieniu rządu zwinięcia inspektoratu w Paranaguá. Urzędnicy zostali przeniesieni na inne placówki.

Darowanie kar z powodu święta Wielkanocy. Minister Komunikacji polecił, by wszyscy urzędnicy kolejowi, którzy podpadli pod kary lub znajdowali się w zawieszaniu, zostali przywróceniu do służby i by wszystkie kary, które zostały im wymierzone, zostały anulowane z okazji świąt Zmartwychstania Pańskiego. Piękny przykład miłości chrześcijańskiej i wyrozumiałości godny naśladowania.

JAN CZĘSTOCHOWSKI ROZMOWA

W „Polskim Barze” hałas, wrzawa Rozpętała się zabawa. Ludzie jedzą, piwo piją Chociaż bieda, hučno żyją. Dwuch przyjaciół się spotkało, Wnet serdecznie przywitało, I zasiedli sobie stołem Za okrągłym pięknym stołem, Jeden rolnik nad rolniki Co na zjazdach robi krzyki Sadzi soję, świnie tuczy A przykładem drugich uczy. Drugi zbija kapitały, Jest to bowiem kupiec stary Wie jak kupić a jak sprzedać Mało płacić, tanio nie dać. „Jak się macie mój Wojciechu? Toż się nie boicie grzechu, W nieście wcale was nie widać, Boicie się grosza wydać? A my kręcim się jak w łaźni Ledwo że też człek nie zbłaźni Bo tu taka wielka bieda Że ci nikt zarobku nie da. Hej! nastąpi straszne czasy Możesz zedrzeć precz obcasy Gdy kto winien to ci nie da Hej! nastąpi straszna bieda, „Nie gadajta Mój Walenty Bo to straszne, Panie Święty Winne temu że wymyślił Że nam dobre czasy przysły Te Junaki! Ta strzelnica! Górą teraz jest spódnica Miasto robić śmieszne plotki Jako nasze matki, ciotki. Białogłowy rzną z tuziji Z nowomodnej fantazyji Grzech to i obraza boska, A nam biednym nowa troska”.

„To, to, prawda mój Wojciechu A naprawdę warta śmiechu. Chłop miał siedzieć przy szkoleniu pisze, że aż pióro kwiczy Do „gazetów” artykuły Że z papieru lecą wióry. Krytykuje instruktory, Jak redaktor, na łeb chory. Miasto w wendzie pięć przykładnie Panu Bogu on czas kradnie. Miał pilnować obowiązku Pisze o poprawie związków „Lecz my starzy się nie damy. Nie wypuścim bab z bramy, Djabła strzelać im do tarczy Niech jej język lepiej warczy Jak maszyna utrapiona Bo od tego przecież żona... „Nie potrzebny nam Centralny Sejmik zwykły czy też walny Zawodowe też rolniki Instruktory, różne ćwiki Nie potrzebni nam junacy Niech pilnuje każdy pracy Miasto robić gimnastyki Nowomodne też praktyki Jak ma za co niechaj pije To przynajmniej wie że żyje! „To ci rozum! Macie rację! Ja zapłacę wam kolacje, Bo prawicie jak z ambony Widać, żeście człek uczony”.

Satyry Jana Częstochowskiego

Na naszym nieboskononie ukazał się nowy satyryk, którego wiersz szwankujący wiele co się tyczy formy drukujemy pierwszy raz. Zaletą Częstochowskiego jest delikatność i rozumne wytykanie wad społeczeństwa. Autor rozumie znaczenie ZPOK'u tego zrzeszenia kobiet, którego działalność jest znakiem drogowym na drodze postępu Parany. Młody ten lecz obiecujący człowiek widzi wady i ciemne plamy na słonecznym życiu polskiej kolonii w Brazylii. Satyrę trzeba rozumieć. Nie wszystko należy brać za prawdziwą pochwałę co się w niej chwali. My oświadczamy publicznie, że zawsze popierać będziemy nasze panie zrzeszone w ZPOK'u, nie ślubując nie pożartować nigdy z ich działalności, gdyż żart dodaje bodźca do pracy. Również Centralny Związek, Zawodowy Związek Rolników i pp. instruktorzy zawsze nas znajdą gotowymi do szczerzej współpracy, gdyż znamy wartość tych instytucji i osób, a naszym zadaniem jest stawiać a nie burzyć. Dla tej przyczyny pozwalamy sobie na żarciki, gdyż w pewnym poganińskim języku istnieje hasło: śmiejąc się, poprawiać obyczaje. Nie jesteśmy demagogami, lecz nie padamy przed nikim i niczym plackiem. Za Komitet Redakcyjny J. Ceha. (L'Etat s'est moi)

Cudzoziemskie wyrazy

W każdym języku używa się cudzoziemskich wyrazów. Często taki przyswojony wyraz tworzy później integralną część danej mowy, staje się nieodzowny i trudno nam bez niego wyrazić nasze myśli. Wiele wyrazów słowiańskich weszło w skład innych języków, wiele też obcych wyrazów znajduje się w naszej mowie. Śmieszna jest rzeczka kuć nowe słowa, których nikt nie zna. Czy kto będzie wiedział, jeżeli napiszę zamiast „frak” który jest wyrazem obcym, „suknopłat skościńcości”. Przecież można dostać obłądu czytając takie polskie słowo. Bardzo przyjęty jest w naszej mowie wyraz „flirt”. Wszyscy mający nieco gorącej krwi w sobie flirtują, chociaż nie wiedzą co to słowo znaczy. Aby wyjaśnić je trzeba by uciec do przykładu. Dwa indywidua różnych płci, spotkawszy się począzają mówić sobie ni to ni owo. Ona półtora słówka, on pół, on kładzie rękę na sercu, zawraca czy i mówi: „O pani!” A ona niby się czerwieni, wdycha, ale odpowiada: „O panie!”. Taka rozmowa idzie czasami godzinami, nikomu nie szkodzi, ale nie daje skutku. I to jest właśnie ten flirt. Krótko mówiąc jest to lizanie miodu przez szkło. Nie mogę podać znaczenia określenia „gruby flirt” z powodów odemnie niezależnych. Trzeba rozumieć znaczenie cudzoziemskich wyrazów, by nie robić fałszywych wniosków, nie rozumiejąc treści artykułów i książek. Wogóle trzeba umieć czytać między liniami, ale czytać jak się należy i to jest właśnie największa sztuka. Mimochoćdem dodajemy, że każde pismo ma obowiązek krytyki, ale rzucanie oszczerstw jest godne tylko rewolwerowego pisma. Nawet i palmista używał przenośni i gdy

pisal „Idź leniwcze do mrówki, naucz się pracować!” to nie pisał „idź do instruktora”, i „idź do ZPOK'u” lub idź do „Biura”, lecz do mrówki, gdyż ta jest symbolem pracy i można podciągnąć inne wyrażenia pod tę piękną maksymę. Kto tłumaczy źle każde niewinne słówko, ten patrzy na świat przez szkło umazane własną żółcią, a wtedy we wszystkim widzi zło i światopogląd jego staje się światopoglądem Ksantypy, gdy ostrym a niepończwym jęzorem zatrzała spokój olimpijczyka, jakim był Sokrates.

Z. P. O. K. zawiadamia, że organizuje kursy języka portugalskiego dla członków i sympatyków. Wykładać będzie p. Marja Liszewska. Pierwsza lekcja odbędzie się dnia 25 kwietnia 1935 r. o godzinie 8 wieczorem w lokalu Z. P. O. K. ulica Vicente Machado 317.

KOMUNIKT

Poszukiwani są za pośrednictwem Wydziału Konsularnego przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro, przez znajomych, względnie rodzinę, następujące osoby: ARONOWICZ MORDKA, który przed 6 laty wyjechał z Polski i osiadł w Santos, Stan São Paulo; BAUER JAKÓB, w wieku około 42 lat, pochodzący z Brodów, który do Brazylii przyjechał w 1924 roku; BERKOWICZ MARKUS, w wieku lat około 50, z zawodu blacharz, który do Brazylii przyjechał w 1909 r.; CZAPLA WŁADYSŁAW, pochodzący z woj. Lubelskiego, który rzekomo mieszka w mieście São Paulo; FAIL GARMEN, która od kilku lat przebywa w São Paulo; HENECHOWICZ LEJBUŚ, który zamieszkiwał w São Paulo i ostatnio jakoby umarł; KACAŁA WŁADYSŁAW, który z Polski wyjechał w 1929 roku i osiadł w mieście São Paulo; ŁOJYSZ BOLESŁAW, pochodzący z pow. Dziśnieńskiego, w wieku lat około 40; z Polski wyjechał w 1925 roku i pewien czas pracował w rzeczni miejskiej w São Paulo; MASLAK ANTONI, w wieku lat 50, pochodzący z pow. Kaliskiego; z Polski wyjechał w 1929 roku i do roku 1934 zamieszkiwał w Rio de Janeiro; MELTSON LUDWIKA, pochodząca z Warszawy; ostatnio od kilku lat zamieszkiwała w São Paulo; NIEBALSKI WŁADYSŁAW, rodem z pow. Wieluńskiego; z Polski wyjechał w 1927 roku; pewien czas przebywał w mieście S. Paulo, a w 1934 r. przeniósł się do Rio de Janeiro; PAWELCZUK BORIS, w wieku lat 33, pochodzący z pow. Brzeskiego; z Polski wyjechał w 1927 roku i ostatnio zamieszkiwał w Rio de Janeiro; SAWICKI JÓZEF, rodem z pow. Wileńskiego; do Brazylii przyjechał w 1927 roku i osiadł w mieście São Paulo; SCHER SALA, urodz. Lewin; do Rio de Janeiro przyjechała w 1930 r., gdzie wyszła za mąż za Mojżesza Schera, z zawodu fryzjera; SIEMASZKO MIECZYSLAW, w wieku lat 29; rodem z pow. Wileńskiego; z Polski wyjechał w 1929 i początkowo zamieszkiwał w São Paulo; SZYMANOWSKI PAWEŁ, urodzony w Wilnie; z Polski wyjechał do Urugwaju, a następnie przeniósł się do Brazylii; ŻOŁĄDEK JANKIEL, pochodzący z pow. Siedleckiego; do Brazylii przybył w 1929 roku i początkowo zamieszkiwał w Rio de Janeiro.

Wydział Konsularny przy Poselstwie R. P. w Rio de Janeiro.

Nie wolno spocząć!

Zawiadamiam, iż w dniu 7-go kwietnia urządziliśmy wycieczkę do Santos a która to udała się doskonale wszyscy powrócili szczęśliwie i zupełnie zadowoleni. Swą obecnością zaszczytlił wycieczkę p. Hołasiński, a który to niegdyś nie szczędził trudów i materialnych wydatków na dom Polski, jak to z ust jego już kilkakrotnie słyszałem... P. Kosobudzka p. Wapierska z królową Junaka, p. Dakarzewski W-ce Prezes T-wa Polskiego i inni słownie posłuszni sile organizacji i łączności. A więc skorzystali ze sposobności i nauczyli się po drodze Hymnu Junackiego i zapoznali się z nowymi słowaniami. 20-go kwietnia urządzamy bal. A więc nie śpijmy, a zwracamy się naogół w myśl jednej ze zwrotek naszego Hymnu: „My Junacka młodzi Czynnim co się godzi” W piłkę gramy, gimnastykę robimy śpiewamy hartujemy się do walki życiowej i t. d... Naogół co duch nam i sumienie wskazują i wstruchujemy się w podszept przyrody... Proszę wstąpić rodacy i przetrwać się... Wice-Prezes Mój adres: Aleksander Waszkiewicz Caixa Postal 1965 S. Paulo.

Do Sz. Komitetu Redakcyjnego Gazety Polskiej

Mam zaszczyt zwrócić się z prośbą do Sz. K. G. P. o łaskawe umieszczenie w swem poczytnym piśmie następującego poświadczenia. Byłem wierzyicielem pewnej firmy kurytybskiej na sumę 1:500\$000, a ponieważ termin płatności upłynął i firma nie była w stanie uregulować mojej należności, uważałem więc sprawę za straconą. Za pośrednictwem informacji od bliskich znajomych, zwróciłem się w powyższej sprawie do biura p. Lucjana U. Wilke, adwokata prowizjonowanego mieszkającego przy ulicy Pedro lvo N. 789 róg ulicy Dr. Muricy, Kurytyba. Po upływie zaledwie 4 dni otrzymałem zawiadomienie od p. Wilke, że sprawa moja, przeprowadzona drogą sądową, została całkowicie zlikwidowana. Z całym więc uznaniem dla p. Lucjana U. Wilke i podziękowaniem za tak szybką i solidną pracę upraszam Sz. K. G. P. o łaskawe podanie niniejszego do wiadomości publicznej i łącząc wyrazy szczerzego szacunku i uznania pozostaje.

Z głębokim szacunkim. Władysław Nowicki Kurytyba, 16-4-35.

ADWOKAT LUCJAN W. WILKE

Przyjmuje sprawy handlowe, cywilne i kryminalne od godziny 9—11 i od 1—5. Biuro: Ulica Pedro lvo N. 789 narożnik Dr. Muricy KURTYBYBA. — Telefon 1745.

Przyjmuje się

na mieszkanie z utrzymaniem dziewczęta uczęszczające do szkoły. J. Duszczałkowa. R. Prudente de Moraes n. 325.

Dr. Sylwio P. de Araujo

VORONOFF Brazylijski wynalazek FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocaloną, KOBIECI nie będzie cierpiała więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-ch godzinach. KOBIECI nie straci życia z powodu porodu. KOBIECI, nie będzie już tak cierpiała, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólów. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa. KOBIECI, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie perjodu, wycieki, biały upływ, niedostateczność u dziewcząt. Panie w wieku 45 lat muszą uniknąć napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przełotu) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA. Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

Polski Zakład Fotograficzny „Foto Artistica”

Rua 15 de Novembro Nr. 386 Właściciel: W. KABZA Wykonuje wszelkie prace w zakresie fotografii artystycznej. Przyjmuje zamówienia na zdjęcia poza atelier, jak śluby, bankiety, zebrania towarzyskie i t. p. Powiększenia z najmniejszych fotografii do rozmiarów portretowych. Przyjmuje również prace amatorskie. Wykonanie solidne — szybkie — tanie.

FABRYKA OBUWIA A T A B MIGUEL S. ATAB

Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITIBA PARANA Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych. Przyjdźcie i przekonajcie się! Wielki wybór nowych kapeluszy.

Dla złagodzenia upału pij wyłącznie niezastąpione WODY GAZOWE „CRUZEIRO”

Gaz za sortowana	tuzin	7\$000
Woda stołowa	tuzin	7\$000
GUARANA'	tuzin	9\$000
WODA MUSUJĄCA	tuzin	10\$000

Gdy zamawiacie wody gazowe, wymagajcie, aby były „CRUZEIRO”

Fabrykowane z najczystszej wody, pochodzącej ze studni artezyjskiej! Zamówienia przez telefony 495 i 751 są dostarczane do domu z całym pospiechem.

pracę upraszam Sz. K. G. P. o łaskawe podanie niniejszego do wiadomości publicznej i łącząc wyrazy szczerzego szacunku i uznania pozostaje. Z głębokim szacunkim. Władysław Nowicki Kurytyba, 16-4-35.

ADWOKAT LUCJAN W. WILKE

Przyjmuje sprawy handlowe, cywilne i kryminalne od godziny 9—11 i od 1—5. Biuro: Ulica Pedro lvo N. 789 narożnik Dr. Muricy KURTYBYBA. — Telefon 1745.

Przyjmuje się

na mieszkanie z utrzymaniem dziewczęta uczęszczające do szkoły. J. Duszczałkowa. R. Prudente de Moraes n. 325.

Dr. Sylwio P. de Araujo

VORONOFF Brazylijski wynalazek FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocaloną, KOBIECI nie będzie cierpiała więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-ch godzinach. KOBIECI nie straci życia z powodu porodu. KOBIECI, nie będzie już tak cierpiała, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólów. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa. KOBIECI, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie perjodu, wycieki, biały upływ, niedostateczność u dziewcząt. Panie w wieku 45 lat muszą uniknąć napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przełotu) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA. Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

Polski Zakład Fotograficzny „Foto Artistica”

Rua 15 de Novembro Nr. 386 Właściciel: W. KABZA Wykonuje wszelkie prace w zakresie fotografii artystycznej. Przyjmuje zamówienia na zdjęcia poza atelier, jak śluby, bankiety, zebrania towarzyskie i t. p. Powiększenia z najmniejszych fotografii do rozmiarów portretowych. Przyjmuje również prace amatorskie. Wykonanie solidne — szybkie — tanie.

FABRYKA OBUWIA A T A B MIGUEL S. ATAB

Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITIBA PARANA Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach bezkonkurencyjnych. Przyjdźcie i przekonajcie się! Wielki wybór nowych kapeluszy.

Dla złagodzenia upału pij wyłącznie niezastąpione WODY GAZOWE „CRUZEIRO”

Gaz za sortowana	tuzin	7\$000
Woda stołowa	tuzin	7\$000
GUARANA'	tuzin	9\$000
WODA MUSUJĄCA	tuzin	10\$000

Gdy zamawiacie wody gazowe, wymagajcie, aby były „CRUZEIRO”

Fabrykowane z najczystszej wody, pochodzącej ze studni artezyjskiej! Zamówienia przez telefony 495 i 751 są dostarczane do domu z całym pospiechem.

WODA MUSUJĄCA - GUARANA' GAZOZY SORTOWANE WODA STOŁOWA „CRUZEIRO”

Dzięki swemu doskonałemu smakowi i absolutnej czystości są napojami niezrównanymi podczas lata ZNAJDUJĄ SIĘ NA SPEDAŻ WSZĘDZIE! Zamówienia: TELEFONY 495 i 751. 10-19

Z São Paulo i Rio

Sekcja Administracyjna „Gazety Polskiej w Brazylii” w Stanie S. Paulo pod kierownictwem p. J. M. HOLESKIEGO, Rua Conselheiro Emalho, 274.

Regulamin Fakultetu Prawniczego

Jeszcze za ostatnich dni, interwentorji pana Armanda Salles de Oliveira, został przez niego podpisany dekret, ustanawiający nowy regulamin dla Fakultetu Prawniczego S. Paulo. Jak wiadomo Fakultet Prawniczy, założony w r. 1827-ym, 11-go sierpnia, był zrazu instytucją federalną i został dopiero przed rokiem przekazany Stanowi S. Paulo, który wcielił go do Uniwersytetu. By Fakultet Prawniczy zupełnie ujednolicił i zorganizować na równi z innymi urzędowymi fakultetami Uniwersytetu Paulistańskiego, były konieczne niektóre zmiany, które zostały przedsięwzięte, podjętej rozprawie i przy uwzględnieniu historycznego rozwoju tegoż fakultetu. Praca została ukończona i Wydział Prawniczy został przez swą organizację wcielony kompletnie, w ramy Uniwersytetu Paulistańskiego.

Walka Kobiet

Możliwie że słusznie nazywamy niewiasty płcią słabą, bo nazwa płeć piękna nie jest zawsze zgodna z prawdą, w każdym razie kobiety okazują w wypadkach kłótni więcej decyzji i dokonują czynów, których nie dokonałaby tak szybko płeć męska. Tak też, niejaka Isabel Correa, niegdys mieszkanka Tatuhy, obecnie zaś szczęśliwszego świata, padła ofiarą energii, swej nie, był miłej sąsiadki. Lecz przedstawmy rzecz od początku. W pewnym domu mieszkały aż trzy małżeństwa, co naturalnie dawało powodów do ustawicznych tarć i kłótni. Pani Isabel weszła w dniu krytycznym, do mieszkania swej sąsiadki pani A. Dias i w wyrazach, wprawdzie bardzo wyszukanych ale niemających nic wspólnego z wersalską grzecznością, zażądała od niej zdania sprawy, z powodu niedobrego przechowania dwóch starych kufurów. Krewka sąsiadka, w odpowiedzi pochwyliła za dobrze wystrzony nóż kuchenny i rzuciwszy się na przeciwniczkę, zadała jej wcale zgrabnie, jak na słabą białogłową, kilka pchnięć, tem kuchennym, lecz niebezpiecznym narzędziem. Policja zawiadomiona o zaszłym wypadku, uwięziła sprawczynię ran, a zawiązała ranę do szpitalu, lecz pomoc lekarska dokoczyła to, co ręka sąsiadki rozpoczęła i biedna Isabel przeniosła się do wieczności. Krewka dama, władająca tak dzielnie nożem, będzie miała sposobność, poskromić swój temperament, gdyż zaistniała cała pewność, że potrzymana będzie przez dłuższy czas w miejscu osamotnienia i rozmyślań.

Ach ta miłość!

Jak często nieszczęście lub zawód w miłości działają przynębiająco na kobiety nie trzeba o tem nawet wspominać. Wiele to kobiet, popęła samobójcze zamachy, z powodu zawiedzionej miłości. Cóż dopiero mówić, jeżeli prawdziwe nieszczęście dotknie którą z nadobnych białogłówek, co jeszcze staje się ważniejszą sprawą, jeżeli się to odnosi do którejśkolwiek z paulistańskich, bo te słyną z delikatności uczuć i z niezgłębionych skarbów gorącego serca. To też nie dziwi nas smutne zdarzenie w S. Vicente, pod Santos, którego ofiarą padła młoda, w kwiecie wieku panna.

Na przestrzemi koło linii kolejowej Sorocabana, pewne dziecko bawiąc się, znalazło zwłoki młodej kobiety i przestraszone pobiegło do domu by tam opowiedzieć o swem strasznym odkryciu. Badania wykazały, że są to zwłoki panny Laury da Costa

Duarte, a autopsja stwierdziła śmierć przez otrucie. Jak się dalej pokazało, panna Laura straciła narzeczonego, który zmarł niedawno w Rio de Janeiro do głębi serca przygnębiona straciła ukochanego wyjechała z S. Paulo do S. Vicente, myśląc że pobyt w tej nadmorskiej miejscowości, przywróci jej równowagę ducha. Melancholija jej nie ustąpiła i pewnego poranku opuściła pensjonat by zdala od ludzi dokonać zamachu samobójczego. Obok niej znaleziono na ziemi dwa listy, lecz deszcze i rosa zniszczyły je kompletnie, tak że nie zdołano ich odczytać.

Zastrzelony z powodów małej wagi

Altino Bueno i jego siostrzeniec Benedicto posiadali o kilka kilometrów oddalenia od S. Paulo ziemskie posiadłości. To sąsiedztwo stało się przyczyną ustawicznych nieporozumień i kłótni uwieńczonych zbrodniami. Benedicto posiadłość była nieszczęśliwie położona, tak iż udając się do lasu, by skrócić sobie drogę przechodził przez posiadłość wuja. Altino, niezadowolony z tego, ustawicznie rozpoczynał z siostrzeńcem kłótnie i w końcu zabronił mu prawa przechodzenia przez swą ziemię. Młody człowiek, niewiele robił sobie z tego zakazu i jak tylko nadarzyła się sposobność starał się przekraść cichaczem, przez posiadłość zgryźliwego wuja. Parę dni temu starszy właściciel szakru, przydobył niespodziewanie siostrzeńca, gdy chytkiem przekradał się przez jego las. Bez namysłu, siedząc na koniu, natarł na swego siostrzeńca, chcąc go przewrócić na ziemię. Benedicto zerwał z ramienia dubeltówkę nabitą śrutem i odciągnawszy oba kurki, wystrzelił do swego wuja, który ugodzony w pierśi podwójnym ładunkiem śrutu stoczył się z konia na ziemię nieżywy. Benedicto udał się natychmiastowo do posterunku policji i zeznał swój czyn, tłumacząc się, że nie miał innego środka obrony, a strzelał do konia, lecz w zderzeniu z koniem zabił wuja. Zwłoki zastrzelonego i sprawcę jego śmierci przywieziono do miasta S. Paulo, gdzie ma być prowadzone dalsze śledztwo.

Opłacił zbytnią łatwowierność 18-u kontami.

Z polecenia właściciela większej firmy kupieckiej, wyjechał niedawno przedstawiciel handlowy p. Luiz de Freitas, by dokonać zakupu większej partii bawełny. Nieszczęściem, łatwowierny a dobronny Luiz, zaznajomił się w Rio Preto z trzema indywidualami, którzy przedstawiając się mu jako pośrednicy handlowi, sprzedali mu rzekomo zawarte kontrakty z właścicielami plantacji bawełny za sumę 18-u kontów. Po pewnym czasie Luiz de Freitas przekonał się, że padł ofiarą oszustwa i że domniemanymi pośredniczy zużyli pieniądze na wszystko inne, lecz tylko nie ma kupno bawełny. Policja do której wniósł skargę, zdołała przychwycić dwóch oszustów lecz trzeciemu posłużyło szczęście, gdyż uciekł z resztą pieniędzy i zaszły się gdzieś bez śladu w lasach.

Mowa posłanki paulistańskiej

Po pierwszy raz przemawiała w Kongresie Stanu S. Paulo, kobieta, posłanka, pani Thereza Nogueira de Azevedo i oświadczyła iż nie mówi jako posłanka i przynależąca do Stronnictwa Konstytucyjnego, lecz jako przedstawicielka kobiet paulistańskich, w których imieniu składa hołd, byłemu gubernatorowi Stanu, panu Pedrowi Toledo.

Wzrost żebractwa

Według ostatnich sprawozdań policyjnych można stwierdzić, iż plaga żebractwa rozrosła się bardzo ostatnimi czasy. Tak więc w ostatnich trzech dniach przychwycono w mieście i na przedmieściach, najpierw 11 osób, następnie 21, a w końcu 28, które oddawały się zawodowo prośbom o jałmużnę. Stwierdzono, że wszystkie te osoby nie są wcale pozabawione środków do życia i że są zdolne do pracy, a uprawiają rzemiosło dziadowskie, jedynie dla zysków i wstępu do jakiegokolwiek zajęcia. Zwraca się uwagę czytelników, by nie dali się naciągać, przez tych fałszywych nędzarzy, którym często powodzi się lepiej, niż tym którzy z liłości dają im, krwawo zapracowane grosze.

Dr. Oscar R. Tollens ADWOKAT

Biuro: Largo do Thezouro 1 2-gie piętro, Sale 22, 23 i 24 TELEFON: 2-3934 REZYDENCJA: Rex Hotel, Rua Santa Efigenia, 30 TELEFON: 4-7202 SÃO PAULO.

DR. SIMÃO MEITIN

DYPLOMOWANY W NIEMCZECH I W RIO DE JANEIRO Specjalista w chorobach wewnętrznych i nerwowych. Drogi moczowe. Syfilis. Reumatyzm chroniczny. Konsultorium: Rua Barão de Itapetininga, 37-a 1. piętro Sale 6, 7, 8 i 9. Telefon, 4-0715 S. PAULO. 40-51

TLÓMACZ PRZYSIĘGŁY MIGUEL OCOUGNE

Wykonuje wszelkiego rodzaju tłumaczenia w wszystkich językach. Dzięki swym rozległym stosunkom może udzielać jak najpewniejszych porad i wyrobić w jak najkrótszym czasie dokumenty, mianowicie: cartelas, paszporty, naturalizacja (obywatelstwo brazylijskie), chadmas (karty wezwania) i t. p. S. PAULO. Rua 15 de Novembro 32 sbr.

Dra. Sylvia Garcia Godoy

Specjalistka w chorobach dziecięcych i kobiecych. Porody. SÃO PAULO Pracza Ramos de Azevedo 18 2-ie piętro, Sale 201-202.

Gabinete Dentario

— DE — DR. ANTONIO CASTILHO Av. Celso Garcia 91, Sobrado Leczenie szybkie i wyjątkowe. Specjalista w „Bridge” i operacjach dentystycznych. Promienie X.

Maryan Sieg

BUDOWNICZY I ARCHITECT DYPLOM. BIURO ARCHITEKTONICZNE I PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE SÃO PAULO Av. Europa n. 10. Tel. 7-550

ZAKŁAD KRAWIECKI „ALFAIATARIA ECONOMICA”

Ubrania według miary i gotowe. Wincenty Pożerski właśc. Largo Paysandú 26 - A - São Paulo.

Rio

Brazylia nie przyjmuje zaproszenia chilijsko-argentyńskiego

Dzienniki wydawane w Assumpção komentują negatywną odpowiedź Brazylii uczestniczenia w rokowaniach, w sprawie zawarcia pokoju w wojnie o Chaco daną rządowi chilijskiemu i argentyńskiemu. Zdaniem prasy paragwajskiej krok ten osłabi ujedynowienie przez grupę krajów pośredniczących. Również pisma paragwajskie twierdzą, iż to postanowienie zada cios śmiertelny rozwojowi rokowań i przypisują je walce o supremację dyplomatyczną między kancelariami różnych państw.

Wątpliwość w prawomocność wyboru pana Punara Bleya

Powstały wątpliwości co do prawomocności wyboru kapłana Punara Bleya na gubernatora Stanu Espirito Santo. Przyczyną tego jest postanowienie Kodeksu Wyborczego, że w wypadku niewybrania kandydata podczas pierwszego głosowania, winno głosować się w drugim terminie na dwóch kandydatów, którzy otrzymali największą ilość głosów. W wypadku naszym w Espirito Santo zdarzyło się wprost przeciwnie, gdyż został wybrany gubernatorem kandydat, który w pierwszym głosowaniu otrzymał najmniej głosów, gdyż pan kapłan Bley Punaro miał tylko za sobą dwa głosy w pierwszym turnusie, Asdrubal Soares 12, a Jeronimo Monteiro 11. Wypadek ten został przedłożony do rozstrzygnięcia najwyższemu Trybunałowi Sprawiedliwości Wyborczej.

Nie było żadnego zebrania w Miasteczku Wojskowym

Komunikat nadesłany prasie przez komendanta 1-go Okręgu Wojennego, przeczy jakoby miało się odbyć pod przewodnictwem generała Joana Gomes zgromadzenie oficerów w sprawie podwyżki pensyj.

Znow coś się święci w Ceará

Pan Waldemar Falcão otrzymał za pośrednictwem linii Western od Ligi Wyborczej Katolickiej następujący telegram z Ceará: „Interwentor Federalny wybiera się płatowcem do Joazeiro, gdzie jak krąży pogłoska, ma instalować rząd. Wyjechali do tej miejscowości liczni deputowani i suplicenci ze Stronnictwa Socjalno-Demokratycznego. Istnieją uzasadnione podejrzenia, że niektórzy deputowani z Ligi Katolickiej mają być zawiezieni przymocą do tej miejscowości, by uzyskać konieczną liczbę deputowanych, wymaganą przez prawo celem wyboru gubernatora.

Cudzoziemcy mają płacić podatek za pobyt

Pan Manoel de Góes Monteiro, usprawiedliwiający projekt podwyżki pensyj wojskowym, przedłożył Izbie projekt prawa stwarzającego pod tek od pobytu cudzoziemców w Brazylii. Od tego podatku wolni byłiby członkowie korpusu dyplomatycznego, rolnicy, robotnicy i wszyscy ci, którzy przybyli do miast po dłuższym pobycie w wnętrzu kraju. Podatek ten miałby być ściągany po upływie 60 dni od przybycia cudzoziemca do którejśkolwiek ze stolic Stanów lub miast brazylijskich.

Protest majora Baraty przeciw interwencji federalnej w Parą

Major Magalhães Barata wystosował do sądu federalnego protest przeciw postanowieniu Rządu Federalnego, wprowadzenie w Stanie Parą interwencji federalnej. Major Barata stwierdza, że został wybrany legalnie w oznaczonym terminie i konieczną do prawomocności wyboru większością głosów przez Zgromadzenie Ustawodawcze kraju.

Nawet mieszkając w odległych „sertongach” możesz być w stałym kontakcie z całym światem — posiadając nowoczesne, udoskonalone, o najczystszych głosie **RADIO WARDS AIRLINE** na krótkie i długie fale. Muzyka, śpiew, odczyty, wiadomości z całego świata.

Dla miejscowości pozbawionych światła elektrycznego dostarczamy **RADIA z BATERJĄ**. Geny i warunki b. przystępne. O bliższe informacje piszcie po polsku do firmy **EMILIANO, KIMAK & CIA.** Palacio Avenida apt. 304, telefon 1761. — CURITIBA.

Znany bandyta pernambukański Antonio Silvino w agonii

Dzienniki stołeczne donoszą o beznadziejnym stanie słynnego wataki pernambukańskiego Antonio Silvina, który kona w więzieniu, gdzie przebył 20 lat. W lasach Stanów północnych istnieje wiele takich osławionych postaci, węc prasa podaje obszerną biografię herolda opryszków. Ograniczymy się do zanotowania, że wszedł on na drogę rozboju mszcząc się za śmierć ojca, który został zamordowany z rozkazu jakiegoś „mandachuwy”. Nie mogąc znaleźć sprawiedliwości, Antonio Silvino zamordował tak rozkazodawcę jak i wykonawców zbrodni. Przez wiele lat był postrachem Pernambuco, dokonując aktów wyrafinowanego okrucieństwa, to znów zadziwiając ludzi wybrkami prawdziwie ryalidynowskiej wspaniałomyślności.

w nerkę i zemsta. Towarzysze, uważając go za zmarłego obrabowali herolda z pierścieni i pieniędzy. Ocknął się na pół zjedzony przez mrówki i oddał się sam w ręce policji, pragnąc ratunku. Słynny bandyta ma 33 potomstwa, które spłodził z kilkunastu kobietami. Jeden z jego synów jest księdzem i mieszka w Rio de Janeiro. Jak zwykle 75 procent opowieści o jego wyczynach jest zmyślona.

Został zlikwidowany Klub 3-go Października

Odbyło się pod przewodnictwem komendanta Epaminonda dos Santos ostatnie posiedzenie „Klubu 3-go Października”. Zgromadzeni postanowili jednomyślnie rozwiązać to stowarzyszenie polityczne.

Zwołanie Konstytuanty Stanu Parą

Zwołanie Konstytuanty Stanu Parą miało nastąpić w przeszły przez policję, otrzymał postzwał wotek.

Panie! Używajcie polski lakier do paznokci „POLONUS” gdyż jest najtrwalszy

DR. A. CANDJA SPECJALISTA CHOROBY WENERYCZNYCH SYPHILIS I TRYPER WE WSZELKICH STADJACH Klijenci otrzymują bezpłatnie analizy lekarskie. — Przyjmuje od 9-11 i od 2-6 codziennie. — W niedzielę od 10-12 **SÃO PAULO — Rua Barão de Itapetininga 52. — 3 piętro TELEFON 4-0218.**

WRZODY ŻOŁĄDKA I WNETRZNOŚCI Bez wypoczynku i operacji ZAPALENIA, CHOROBY KANAŁU ODCIHOOWEGO I OBNIEŻENIA ŻOŁĄDKA **KLINIKA MEDYCZNA I ELEKTROLECZNICZA** Rua José Bonifacio, 261 sobr. — SÃO PAULO Porady: od 9-11 i od 3-5.

NASZ SZANOWNY LEKARZ **Dr. Simão Meitin** po szczęśliwym przebiegu długiej i ciężkiej choroby, znajduje się znow na usługi klijentów w swem konsultorium przy ul. Barão de Itapetininga 37-a, 1 piętro.

80\$000 za wykonanie Pięknego garnituru, eleganckiego „Tailleur” lub modnej kapy, tylko w **ALFAIATARIA INGLEZA** Siedziba: Rua Benjamin Constant 25, S. PAULO TELEFON: 2-5976 - FILJA: Rua Santa Thereza 20 (róg Praça da Sé) NAJSTARSZY ZAKŁAD KRAWIECKI TEGO RÓDZAJU. GARNITUR Z DOBREGO SUKNA ZA WYJĄTKOWĄ CENĘ 150\$000.

POLONUS CREME DENTAL Wskazówka dla rodziców Dzieci niechętnie zyszą zęby, często dlatego że są za wygodne, a przeważnie czuą niechęć do pasty do zębów, która zwykle więcej dostosowana jest do gustu i smaku dorosłych osób. Spróbujmy więc dla naszych dzieci polską pastę do zębów „POLONUS”. Jej łagodny i przyjemny smak odpowiada doskonale naszej młodości. **ZĄD AĆ WSZĘDZIE.**

CLINICA ODONTOLOGICA CARLOS PINHEIRO CARVALHO SPECJALNOŚĆ W ARTYKUŁACH DENTYSTYCZNYCH Rua Benjamin Constant, 18 - S. O PAULO - Caixa postal, 3595 - Telefon 2-4546.

Apteka Tiradentes JEDYNA Apteka Polska w Kurytybie. Największy skład artykułów aptecznych i drogerijnych po najniższych cenach Porady lekarskie dla biednych od godziny 10 do 12 **APTEKARZ — KUNO KLEEMANN** CURITYBA ■ ■ ■ Praça Tiradentes Nr. 395 ■ ■ ■ TELEFON 1084

Stanowisko Polski i Niemiec wobec Paktu Wschodniego

Wynik rozmów pomiędzy p. Edenem, lordem Strażnikiem Prywatnej Pieczęci Wielkiej Brytanii dał oprócz możliwego zbliżenia się handlowego między Polską a Anglią, szczęśliwie zapoczątkowanego za bytności polskich ministrów w Londynie, w rezultacie pełne przekonanie mężów stanu Wielkiej Brytanii, że Polska nie zmieni swego stanowiska względem projektu zawarcia Wschodniego Paktu. Rząd Polski, mający za sobą smutną lekcję historii, nie może dozwolić, by obce wojska, powołując się na paragrafy zawartego paktu, przeciągały przez jej terytoria szerząc zarazę, spustoszenia i niszcząc naokoło siebie kraj, a narządy Rządu na tysiączne kłopoty i zatargi. Również nie może pozwolić by Polska stała się teatrem wojny między dwoma obywatelami, lub by krew polskiego żołnierza była przelewana dla spraw, które są dla Polski drugorzędne, a więc mniejszej wagi. Na tej płaszczyźnie opozycja Polski zbiegała się przypadkowo z opozycją Rzeszy Niemieckiej. Rzesza z tych samych identycznych powodów nie może przystąpić do Wschodniego Paktu. Ten przypadkowy zbieg okoliczności spowodowany geograficznym położeniem obu państw, nie mający w sobie nic sensacyjnego, dał powód do głoszenia przez różnych polityków i przez pisma żądane sensacji, iż między Polską a Niemcami istnieje jakieś tajne porozumienie. Między temi niefortunnie pomysłami znajduje się również przypuszczenie o spisku polsko-nie-

mieckim, mającym na celu nie mniej, nie więcej, jak rozbiór Rosji, przyczem obie strony miałyby zamiar zdobyć obszerne terytoria rosyjskie i wcielić je do swych państw. Takie przekreślenie faktów i przypisywanie tak Polsce; jak i Niemcom zaborczych zamiarów, nie tylko że wpływa niekorzystnie na naprężoną i tak atmosferę polityczną w Europie, lecz w dodatku jest bardzo łatwe do zbitcia. Tak polscy jak i niemieccy mężowie stanu oświadczyli gotowość podpisania paktów nieagresji ze wszystkimi państwami europejskimi na wzór paktu polsko-niemieckiego. Pakt ten wyraźnie zastrzega, że w razie gdyby który z sygnatariuszów zaatakował sąsiednie państwo, nie może otrzymać pomocy jako napastnik. W razie rozpoczęcia wojny z Rosją przez Polskę, Niemcy nie mogą stosownie do brzmienia paktu nieagresji udzielić pomocy Polsce, którą w tej wojnie mogła dużo stracić, a nic nie zyskać. Położenie geograficzne obu państw sprawiło, iż pozornie są one związane wspólnym interesem, w rzeczywistości obowiązują je tylko punkty 10-letniego paktu nieagresji, które wraz z identycznym paktem zawartym z Rosją Sowiecką i dzielnością armii polskiej daje najlepszą gwarancję pokoju, jak dają ją z drugiej strony, jako przeciwwaga, przyczyną zawarte pomiędzy Polską a Francją i Rumunją. Żadne projekty zdobyczy nie mogą wchodzić w ramy polityki Warszawy, a napewno także i Berlina.

Doświadczenie: Ziemia nie poddana działaniu promieni „Z” dała 2,8 gram złota na tonę, tak samo Ziemia poddana promieniom „Z” dała 409 gram złota. Drugie doświadczenie: Ziemia nie poddana działaniu promieni „Z” dała 10,3 gram złota na tonę. Ta sama Ziemia poddana działaniu promieni „Z” dała 526 gram złota na tonę. Trzecie doświadczenie: Ziemia nie poddana działaniu promieni „Z” dała 859 gram złota na tonę. Wyniki ekspertyzy Bonna wywołały w kołach paryskich duże wrażenie. Adwokat Legrand zapowiedział rewizję procesu Dunikowskiego, a jednocześnie oświadczył, że Dunikowski zamierza eksploatować swój wynalazek na większą skalę.

Dunikowski przystępuje do produkcji złota

B. obrońca Dunikowskiego, adwokat Legrand przybył do San Remo w towarzystwie eksperta Bonna, w celu porozumienia się z Dunikowskim co do eksploatacji jego wynalazku. Po półgodzinnej rozmowie Legrand oświadczył przedstawicielowi pisma „Matin”, że Dunikowski zamierza przystąpić do produkcji złota z pomocą swego aparatu. Jego dzienna produkcja wynosić będzie około 4—5 gramów, które będzie sprzedawał po 50 centimów za karat, podczas gdy cena rynkowa złota wynosi około 70 centimów.

UŻYWANY

oficjalnie w wojsku

ELIXIR „914”

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:

- 1.)—Krew czysta, wolna od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
- 2.)—Zniknięcie pryszczów, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczmykowych etc.
- 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
- 4.)—Zniknięcie objawów syfilitycznych i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
- 5.)—Zołędki i kizki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera joduretu.

Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilitycznych.

Złotodajne promienie „Z” Dunikowskiego

Ekspert sądowy Bonn powrócił z San Remo do Paryża i przedstawił obrońcy inżyniera Dunikowskiego adwokatu Legrandowi wyniki swych doświadczeń. Wykonywał doświadczenie — pisał ekspert Bonn — częściowo z przywiezionym piaskiem złotodajnym, częściowo zaś z ziemią, wziętą na miejscu w San Remo. Cały materiał i odczynnik przy-

wiozłem z Paryża. Doświadczenia przeprowadzone w ten sposób, że Dunikowski ani przez chwilę nie miał dostępu do aparatu. Najistotniejsza grupa doświadczeń była dokonana nawet w nieobecności Dunikowskiego. Mogę z całą stanowczością stwierdzić, że wykluczone jest wszelkie oszustwo. Wyniki moich doświadczeń są następujące: Pier-

DYPLOMOWANY

LEKARZ DENTYSTA

Jan Skalski

posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.

Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18

Rua Aquidaban 1985
Róg ul. Brigadefro Franco
Kurytyba — PARANÁ

LEKARZ - DENTYSTA

JANINA FURMANIAK SCHMIDTINGER

Wykonuje wszystkie prace dentystyczne: leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów i szerek i t. d. Wykonanie gwarantowane, ceny przystępne.

KONSULTORJUM: Rua Treze de Maio Róg Trajana Reis w Kurytybie
Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

SKŁAD MEBLI

FIRMY

JAKÓB KOZIEŃ

Rua São Francisco, 340

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p., powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie.

CENY BARDZO NISKIE.

ALFAIATARIA DO POVO

Dominika Kureckiego

zawiadamia klientów, iż pracuje nadal w fachu krawieckim, przy ulicy Dr. Muricy Nr. 397, wykonując garnitury sukienne, począwszy od 120\$000. ROBOTA GWARANTOWANA.

Gimnazjum „Iguassú”

(Fiskalizowane przez rząd federalny)

Praca Rui Barbosa

EGZAMINY WSTĘPNE

Przyjmuje się kandydatów do egzaminów na pierwszy rok kursu gimnazjalnego. Egzaminy do jakiegokolwiek bądź klasy odbywają się w gimnazjum „Iguassú” pod kontrolą delegata ministerstwa oświaty.

Oprócz zwykłego kursu gimnazjalnego który jest prowadzony przez profesorów specjalistów jest utrzymywany specjalny dział wykładów dla uczniów mających pewne braki.

Początek wykładu 3 stycznia 1934.

KURS ELEMENTARNY

Powiększwszy ostatnio gmach gimnazjum dyrekcja zorganizowała wzorowy kurs elementarny pod kierownictwem fachowych sił, po ukończeniu którego uczniowie uzyskują promocję do 1-ej klasy właściwego gimnazjum. Początek wykładów 7 stycznia 1934.

UWAGA: SPECJALNE INSTALACJE DLA UCZNIÓW OBOJGA PŁCI.

QUEM BEM ALIMENTA BEM CRIA
para bem alimentar so com as
FARINHAS INTEGRAIS
“NEGRIL”
porque são farinhas fabricadas sob um critério novo, onde as propriedades sadias e nutritivas dos grãos dos cereais são totalmente aproveitadas

MACZKA ODŻYWCZA „ALEGRIA”

Zapobiega bólowi brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym
(SPECJALNIE U DZIECI)

Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki, dbające o zdrowie swych dzieci.

Sprzedają we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędnych sklepach spożywczych. 503

ARMAZEM E PADARIA „S. FRANCISCO” DE JOSÉ NICOLAU ABAGE

Artykuły spożywcze pierwszej jakości. Wina, konserwy i t. p. Piekarnia elektryczna, zaopatrzona w najnowsze środki techniczne. — Czystość (gwarantowana). Kompetentni piekarze wykluczają możliwość jakiegokolwiek konkurencji z produktami „Abage”.

Ul. Saldanha Maranhão Nr. 1234. — Tel. 89.
CURITYBA — PARANÁ

Wciąż jeszcze siedział zadowolony. Nagle usłyszał szelest sukni. Dopiero gdy żona była już w pokoju, odwrócił się. — Ach, czy nie mylą mnie oczy? — zawołał zdziwiony — moja droga Ello, tak szybko...? Nie odpowiadała nic. Ręce na piersiach skrzyżowawszy, dumnie wyprostowana stanęła przed mężem. — Gdzie jest Franek — spytała krótko i hardo. Spojrzal na nią z niemym zdziwieniem. — Franek? — stangret? — Tak, gdzie jest, ja chcę wiedzieć — syknęła podrażniona. Minister wciąż jeszcze udawał zdziwionego. — Czyż myślisz, że wysłałem go z jakimś poleceniem przeciw to twój służący — odparł minister. Ale ona nie dała się obalamucić. — Sądziś że się pozwolę oszukać! Stangret wczoraj wieczorem opuścił pałac i dotąd nie wrócił. Gdzie jest?! Minister oburzył się. — Ha, myślisz że się będę kłopotał o twoją służbę — zawołał, bardzo mnie dziwią twoje pretensje. — Chcesz powody aby ci takie pytania stawiać — odparła opryskliwie. Minister uczynił pogardliwy ruch ręką. — Wiem, wiem — odparł — że od jakiegoś czasu go protegujesz, złaże się, że on cię interesuje. Widocznie ucieki ze służby z obawy przed zasłużoną karą za niewypelnianie obowiązków. — Nieprawda — zawołała — jego rzeczy jeszcze są w pokoju służbowym. Teraz oczy jego zabłyszczały podstępnie. — Zaciekawiające zaiste jest twoje zainteresowanie się tym parobkiem — rzekł szydlerzo, — tak właśnie, jakby należał do naszej rodziny. Nie obawiaj się, niezadługo zjawi się po swoje manatki. — Nie wierzę w to — rzekła piękna kobieta zimno. Znowu spojrzal na nią. — Nie rozumiem cię — Ello. Jeżeli ci się ktoś nie podoba, to nie pierwszy to raz aby taka niewygodna ci osoba zniknęła bez śladu — rzekła groźnym tonem — są przykłady! Niespodziewanie jednak minister pozostał spokojny. Ale głos jego brzmiał ostro gdy jej odpowiedział. — A jeżeli tobie stanie się ktoś niewygodnym, droga Ello — to i w tym wypadku nie jest to pierwszy raz, że tacy nieszczeni zginą jakąś tajemniczą śmiercią. I ja mam przykłady! Zagryzła wargi. Rzeczywiście była to dobrana para lotrów. Chwilę panowało milczenie. Nagle piękna kobieta przystąpiła do męża. — Gdzie jest mój służący? — krzyknęła namiętnie. — Na co umarła ciotka kasztelana? — spytał on. — Nie wiem.

— Jeszcze dobrze wyszedł z tej awantury — zauważył chirurg — jeno kilka cali w bok, a już by było po nim. To musiała być wprawna ręka, która ten cios zadała ręka, która nie jeden raz już zalaćwała takie czynności.

ROZDZIAŁ CLIV

W dobrej pieczy.

Ludwika oparła się ciężko o Jadwigę. — Gdyby on nie żył — on — on, o Jadwigo, musiałabym się rzucić do potoku młyńskiego. — Ależ on żyje — nie długo przyjdzie do zdrowia. I rzeczywiście wypowiedział lekarz pewność, że Eryk żyć będzie. Teraz chirurg wszedł do pokoju. Jadwiga wyszła naprzeciw. Nie ma obawy o życie ranego — rzekł chirurg — zresztą ma on twardą naturę, i jestem mocno przekonany, że za kilka dni opuści łożo. Ludwika wzniosła dziękczynne spojrzenie ku niebu. — Ranny miał na sobie liberyę ministra — mówił dalej lekarz — czy może doniesie pani do pałacu o tem zajściu? — Tak, tak — odparła szybko Jadwiga — ja już sama zalaćwiew wszelkie formalności. Lekarz pokłonił się. Wiedział że hr. Ge'er, szef policji, a zatem najwyższa instancja w takich sprawach, był narzeczonym Jadwigi. — Tu zachodzi albo bójka, albo też napad zbójcki — mówił dalej lekarz — w kieszeni bowiem ranego znalazłem długi sztylet. Damy przerażily się. — Tym sztyletem zadano mu ranę — mówił chirurg — ranny widocznie podniósł tę broń. On sam zdaje się nie miał żadnej broni. Jadwiga zakończyła tę niemłą dla przyjaciółki rozmowę. — Dowiem się o wszystkim — rzekła — skoro ranny przyjdzie do siebie. Kiedy pan znowu przyjdzie? — Jutro przed południem. Jadwiga kiwnęła głową zadowolona, a lekarz pożegnał się z damami. We drzwiach odwrócił się jeszcze raz. — Ach przypomniałem sobie, przy ranym będzie musiał ktoś przez dwa dni czuwać. Czy przysłać siostrę miłosierdzia? Właśnie chciała Jadwiga poprosić aby to uczynił. W tej chwili wysunęła się Ludwika naprzód. — Nie potrzeba, panie doktorze — odparła stanowczo, opieką nad ranym znajdzie się, ja za to ręczę. Lekarz poszedł. — Ludwika — zawołała Jadwiga — czy ty może chcesz sama...? — Tak, ja będę czuwała przy nim, znam się na pielęgnowaniu rannych, nauczyłam się przy bracie. — Ale coż na to ludzie powiedzą? — To mnie wszystko jedno, wszystko biorę na siebie, nawet przed bratem.

Rio Grande do Sul

Uroczystość objęcia władzy przez gubernatora Flores da Cunha

Uroczyste nabożeństwo

Ks. Arcybiskup D. João Becker odprawił dn 15-go w Porto Alegre uroczyste nabożeństwo z powodu objęcia władzy przez generała Flores da Cunha, jako gubernatora konstytucyjnego Stanu Rio Grande do Sul. Pan gubernator przybył do katedry w towarzystwie przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych. Ks. Arcybiskup wypowiedział kazanie, w którym powitał generała Flores da Cunha na jego najwyższym stanowisku w Stanie i życzył pomyślnych wyników jego rządów.

Defilada uczniów

Po objęciu władzy, generał Flores da Cunha odebrał defiladę z balkonu pałacu rządowego 5000 uczniów szkół publicznych i prywatnych portoałegreńskich.

Objęcie władzy

Akt objęcia władzy odbył się o 14-ej godzinie, tego samego dnia. Oddawał honory wojskowe oddział Brygady Wojskowej Rio-grandefińskiej w sile 2000 ludzi. Gubernator przyjęty przez delegację posłów, witany hucznymi okrzykami obecnych, wszedł do gmachu Kongresu, gdzie złożył wymagane przez prawo przyrzeczenie. W nocy odbyło się w pałacu przyjęcie, w którym brała udział wielka ilość zaproszonych osób.

Reintegracja urzędników

Gubernator Flores da Cunha rozkazał, by zostali z powrotem przywrócić na swe stanowiska p. Julio Casado, jako 1-szy prokurator stolicy i p. Antonio Brochado Rocha w Izbie Obrachunkowej Prefektury Porto Alegre, którzy przed kilku miesiącami otrzymali dymisję z powodów politycznych.

Zrzeszenie się mandatów przez posłów z Frontu Jednolitego

Wnieśli podania do Konstytu-

anty o zwolnienie ich z mandatów poselskich p. p.: Geraldo Schriell, Alfredo Favaret, pułkownik Leonardo Ribeiro i Rony Lopes de Almeida. Zostali powołani na ich miejsca jako zastępcy p. p.: Adroaldo Mequita Costa, Armando Fay Azevedo, Camillo Martins Costa i Oliveira de Deus Vieira. W przeciwieństwie do krążącej pogłoski, pułkownik Marcial Terra nie ma zamiaru zrzec się mandatu.

Objęcie władzy przez sekretarza Spraw Wewnętrznych i szefa policji

Panowie Darcy Azambuja i Poty Medeiros objęli swe stanowiska, pierwszy jako sekretarz Spraw Wewnętrznych, a drugi jako szef policji, dnia 16-go b. m.

Delegacja Urugwajska

Delegacja urugwajska, która przybyła w celu wzięcia udziału w akcie objęcia rządów przez generała Flores da Cunha, spotykała się na każdym kroku z manifestacjami sympatii. Generał Eduardo da Costa jeden z delegatów zaprzyjaźnionego kraju, został przyjęty w kwaterze generalnej przez wysokie władze wojskowe. Uczestniczył również w tem przyjęciu minister Finansów p. Arthur de Sousa Costa. Również został wydany wielki bankiet przez Rząd Stanu Rio Grande do Sul na cześć delegacji urugwajskiej. W czasie uczyły przemówił pierwszy gubernator generał Flores da Cunha, który wyraził życzenia pomyślności dla bratniej Republiki Urugwaju. Odpowiedział na toast generała przewodniczący ambasady urugwajskiej p. Juan A. Buero, który dziękując za życzenia pomyślności dla jego kraju, wypowiedziane przez gubernatora Stanu Rio Grande do Sul, zwrócił się do niego, wzywając by jako brazylijanin i riograndefczyk utrzymał zawsze blask gwiazdy Stanu Rio Grande do Sul, która oświeca te same horyzonty tu jak i nad Urugwajem i by przyczynił się do zwiększenia chwały ludów, osiadłych od Amazonas aż do Praty, które kroczą naprzód na drodze po-

stępu i honoru Ameryki, nadziei rodzaju ludzkiego. Wzniósł zdrowie za pomyślność prezydenta Urugwaju, pana Gabriela Terry, poseł Simoes Lopes.

List gubernatora do przewodców Jednolitego Frontu.

Gubernator Flores da Cunha skierował pismo do pp. Raula Pilla i Oswalda Vergara, w którym dziękuje za list oświadczający iż tylko w jego ręku leży pacyfikacja Stanu Rio Grande do Sul. Pan generał będzie starać się by podołać temu zadaniu. Wiele z norm administracyjnych wzmiarkowanych w tym liście, p. gubernator uznaje za zbawienne. Radykalna reforma policji przedstawiona w liście przewodców Frontu Jednolitego, zajmuje umysły obecnego rządu, a nawet istnieje i projekt takiej reformy, wypracowany przez dezembargadora Florencja de Abreu. Opóźnienie przeprowadzenia zmian w policji, tłómaczy się wysokimi kosztami, połączonymi z tem przedsięwzięciem. Jedynie ta organizacja została zachowana taką jaką ją generał Flores da Cunha objął z rąk swych poprzedników. Oszczędność w wydawaniu pieniędzy stanowych była zawsze przewodnią w jego rządach. Co się tyczy pewnych taks, ustanowionych dla popierania handlu i przemysłu, a które są niezgodne z duchem prawomocnej konstytucji pozostaną one stopniowo zniesione. Przyjęcie dawnych urzędników, wydalonych z powodów politycznych, nastąpi po bezstronnym zbadaniu powodów i będzie uskutecznione z całą sprawiedliwością. Zresztą pan gubernator życzy sobie tylko pacyfikacji umysłów w Stanie Rio Grande do Sul i jego materialnego i ekonomicznego rozwoju.

Zgromadzenie Zjednoczenia Handlowego w Cruz Alta.

Członkowie Zjednoczenia Handlowego w Cruz Alta odbyli swe walne zgromadzenie dn. 10 kwietnia o godzinie 8 wieczorem, na którym po przyjęciu rocznego sprawozdania dokonano wyboru nowego prezesa.

Ceny tytoniu. Ceny tytoniu w przeszłym tygodniu przedstawiały się w następujący sposób:

Klasa	Aro
A	80\$
B	65\$
C	50\$
D	45\$
E	35\$
F1.	28\$
F2.	18\$
F3.	8\$
G	8\$

Sekretarze i pomocnicy Rządu gubernatora generała Flores da Cunha.

Generał Flores da Cunha złożył w następujący sposób swój gabinet:

Sekretariat Spraw Wewnętrznych — Darcy Azambuja.

Sekretariat Prac Publicznych — Francisco Linch.

Sekretariat Skarbu — Heitor de Azevedo.

Naczelnicy komendant Brygady Wojennej — pułkownik Canabarro Cunha.

Szef Policji — Pery Medeiros.

O pacyfikację Stanu Rio Grande do Sul. Dr. Raul Pilla, prezes Dyrekcji Centralnej Stronnictwa Libertadorów, odpowiedział na memoriał konserwatywnych klas Stanu mniej więcej w tych słowach: „Potwierdzam odbiór memoriału szanownych panów, w którym różne zrzeszenia, klasy handlowców i przemysłowców wypowiadają swe przyzwolenie na próby ugody, przedsięwzięte obecnie. Stwierdzam również, że jak moje, tak mego stronnictwa życzenia odpowiadają w zupełności naszym szlachetnym zabiegom o pacyfikację umysłów w Stanie i że przedsięwziętym i przedsięwziętym wszystkim, by w Rio Grande zapanował kompletny spokój, którego wszyscy potrzebujemy i który opiera się na spełnieniu wszystkich obowiązków i jak najdalej idącym uwzględnieniu praw wszystkich obywateli.

Wprawia zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kanczuku. Płombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne. RUA MONSEHOR CELSO 148 (1pię) (Daw. 1-o de Março) CURITYBA

DENTYŚCI

KLINIKA DENTYSTYCZNA
Jacka Dromlewicza

Wprawia zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kanczuku. Płombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. Ceny przystępne. RUA MONSEHOR CELSO 148 (1pię) (Daw. 1-o de Março) CURITYBA

Klinika dentystyczna
SEBASTIÃO LIMA

WYJIMOWANIE ZĘBÓW 55000
Zabieg bezbolesny
Praca Tiadentes 469.

Gabinet Dentystyczny

ALBINO M. OSTEN

Długoletnia praktyka w tym zawodzie, wykonywanie robót podług nowoczesnych sposobów, zwłaszcza wyjmowanie i płombowanie zębów ządatwiał się zupełnie bez bólu, z gwarancją za dobre wykonanie. Porady od 7-11 i od 1-6. Wieczorem od 7-9. Rua Barão do Rio Branco Nr. 615.

Marja Kryńska Lekarz-dentysta

godziny przejeżdż od 1-ej do 6-ej pop.
127 MARECHAL DEODORO 137
KURITYBA—TELEFON 1-2-5-5

Café Gury

PALENIE I MIELENIE KAWY
Fortunato Leite Dias
de Paiva

Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA“.

Rua Commendador Araujo
Numer, 107

Curityba Paraná

Dziwnie jakoś brzmiał w jej ustach ten wyraz „brat“.
Uwagę Jadwidze nie uszło to.
Ale nie pytała się jej o nic.
— Ludwiko — szepnęła — nie możesz przecież całą noc czuwać, ja tobie pomogę.
Ludwika potrząsała głową.
Będę czuwała — rzekła z taką stanowczością, że Jadwiga zaniechała dalsze opozycji. — Pozostanę przy nim, niech sobie ludzie myślą co chcą. Jadwiga już nie sprzeciwiała się.
Ale ja całego cigzaru nie zwałam na ciebie i ja będę ci pomocną. Zresztą służba jest pewna i nikomu nie zdradzi.
Ludwika milczała. Wrok jej zawisł na łożu rannego.
Tam leżał on, którego tak bardzo kochała.
Błede było jego szlachetne oblicze, a ręka jego leżała jak skamieniała na koldrze.
Powoli zbliżyła się Ludwika do niego.
Przy łożku stały dwa krzesła; na nich zajęły miejsce obie przyjaciółki. Długo panowało głuche milczenie.
Ludwika dumiała o przyszłości. Przypomniała sobie tajemnicze słowa masona. Cóż on właściwie miał na myśli?
Wybór był dobry, widocznie znali stangreta.
Czy on może także należał do tego tajemniczego związku?
Nieprawdopodobnym to nie było, ależ on był tylko służącym.
Mimowoli spojrziała na twarz bezwładnego.
Nie, sługa on nie mógł być, a jednak.
Krew biegła jej szybciej.
Ludwika wybrała go sobie, była zdecydowaną pójść z nim na życie lub śmierć.
Ale nie zapomniała swoich obowiązków. Starannie okładała ranę nie-szczęśliwego kochanka.
Z obawą oczekiwała groźnej febrzy, ale ta na szczęście nie przychodziła.
Już światło, a ranny jeszcze nie otworzył był oczy ani słówka jeszcze nie wyrzekł.

Nadeszło rano.
W pałacu jeszcze panował spokój. Ale ku największemu zdziwieniu lokaj ministra już był na nogach.
Dlaczego tak rychło wstał?
Musiałoby być jakiś niezwykły, bo bez powodu nie byłby minister tak rychło wstał.
Teraz lokaj pomagał mu w ubieraniu się.
Minister był widocznie wielce rozdrażniony, mruzczał jakiś niezrozumiałe słowa pod nosem.
Teraz minister przystąpił do okna i patrzył zachmurzonego na budynki przeciwległe.
Na drugiej stronie były pokoje jego żony, tak, że mógł je widzieć.

Nagle odwrócił się, spostrzegł, że zasłony u okien żony jego podniosły się.
Bez wątpienia jej eksceleńcja już wstała.
— Czy moja żona już wstała? — spytał się lokaja wskazując w stronę jej pokoi.
Lokaj zdziwił się.
Minister dał mu znak ręką.
— Idź i dowiedz się o przyczynie — rzekł — ale zabierz się do tego sprytnie, rozumiesz?
Lokaj skłonił się i wyszedł.
Już dawniej starał się być o względy pięknej Lizetki, a teraz, ponieważ wiedział że Franek na nią nie zważał, nowa otucha weszła w jego serce. Dlatego też i Lizetka nie patrzyła teraz już krzywo na niego.
Idąc przez korytarz, oglądał się lokaj chytrze, i niedługo trwało, gdy ujrzał Lizetkę.
— Panno Lizetko — szepnął.
Stanęła i czekała na niego.
— Dzień dobry, panno Lizetko — rzekł szczyjąc ją poufale w policzek — zdaje mi się, że panienka tak samo jest zdziwiona jak ja.
Ona spojrziała nań pytającym wzrokiem.
— Zdaje się, że dziś koniec świata — rzekł śmiejąc się — jego eksceleńcja dziś tak rychło wstał, a i jego małżonka, jak widzę, już nie śpi.
Pokojuśka obejrzała się na wszystkie strony.
— To ma swój powód — szepnęła — zaszło coś, co jej eksceleńcja zaniekpokaja.
— Panienka zaciekawia mię, Lizetko.
— No, toć ostatecznie to nie jest żadna tajemnica — Franek wczoraj wieczorem wyszedł i do teraz jeszcze nie wrócił.
Teraz i lokaj się zdziwił.
— Co, ten Franek! ten wzór punktualności i wierności?
— Tak jest — jeszcze go niema. Zdaje mi się, że jej eksceleńcja zamierzała dziś rano wyjechać konno, i dlatego zauwarzyła jego nieobecność.
Lokaj kiwnął głową uśmiechając się.
— No, czekaj panienka, on już wróci, każdy ma przecież jakieś „ale“ i najporządniejszy człowiek. Może go zobaczymy za chwilę z owiązaną głową.

Pokojuśka wruszyła ramionami.
Nie mogła już powiedzieć bo w tej chwili pani zadzwoniła na nią.
Lokaj poczekał jeszcze kilka chwil, ale nie mogąc się doczekać powrotu pokojuśki odszedł, i wrócił do pokoju ministra.
Ten zdawał się czekać się nań z niecierpliwością.
W krótkich słowach opowiedział mu lokaj, co słyszał.
— Dobrze — odparł szybko minister — pozostaw mnie teraz samego. Skoro tylko pozostał sam, raśmiał się szatańskim głosem.
— O, on już nie wróci, mój „cień“ jest sprawny sługa.
Tak wesołym minister jeszcze nigdy nie był.
Spokojnie usiadł na kanapie i zapalił cygaro.
Teraz lokaj podał śniadanie.
— Jej eksceleńcja zaraz nadejdzie — szepnął — Lizetka mi mówiła.
Minister kiwnął głową na pozór obojętnie.

ty spr
cji Po
PONO
węzłów
wydaje
drzew,
niem
Prze
TWY,
DO M
H. MO
H. CH
ARLA
H. PR
ASTU
H. BR
ALMA
H. PA
ALCA
H. MO
Ru
DON
P
powstr
pudełk
leczony
w to uw
czenie, l
PRÓBK
KA MIN
Sp
lijskich.
składzie

Companhia de Terras Norte do Paraná

STACJA KOLEI ŻELAZNEJ W LONDRYNIE

ORLE

DRUGA REZERWA POLSKA NA ZIEMIACH KOMPANII ANGIELSKIEJ PÓLNOCEJ PARANY

Po zapewnieniu prawie całkowitem pierwszej Rezerwy Polskiej zwanej: Nova Wlast, gdzie ostatnie loty sprzedaje się po 500\$000 za alkie, C-ia zarezerwowana drugi obszar pod nazwą: „ORLE” dla kolonizacji Polskiej, tak już dla osiadłych w Brazylii, jako i świeżo emigrujących z Polski.

ORLE leży w dorzeczu rzeki Pirapó, w odległości 12 km. od ROLANDJI i 8 km. od ARAPONGI stacji kolejowej w budowie. ROLAND miasteczko dziś spore, przyspuczalnie przyszła stacja węzłowa.

ORLE leży na wysokości 500 do 700 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorzędna, o wielkiej wydajności: kawy, bawełny, ryżu, kukurydzy, drzew owocowych etc. Teren falisty, zalesiony gatunkami drzew, jak: peroba, cabriuva, cedr, pau d'alto, palmito, etc.

Każdy lot ma drogę automobilową i wodę. ORLE malarji mieć nie może ze względu na wysokie położenie i zupełny brak bagien.

Cena lotów od 5 alkrów wwyż po 400\$000 za alkie gotówką lub na czteroletnie spłaty z doliczeniem 8 proc. rocznie od pozostałego kapitału.

Biższych informacji udzielają:

Companhia de Terras Norte do Paraná. S. Paulo, rua 3 de Dezembro, cp. 2771.

Londrina. Dyrekcja tejże Kompanji.

Cambará Paraná. IGNACY SZANKOWSKI, główny agent tutejszej kolonizacji polskiej, który też wydaje bilety z Cambará aż na ORLE.

BÓL

Jedynym środkiem dla usmierzenia go jest UŻYCIE

BALSAMU STA. HELENA

AIR FRANCE CORREIO AEREO

POCZTA POWIETRZNA FRANCUSKA

Przewozi listy, małe przesyłki i paczki.

Odloty z Kurytyby:

WE CZWARTKI: na południe do Porto Alegre, Pelotas, Rio Grande, Montevideo, B. Aires, Chile i Peru. W PIĄTKI: na północ aż do Natal, do Europy i do Polski.

PRZEDSTAWICIEL THEOPHILO G. VIDAL Rua Barão do Rio Branco nr. 195-209

KURYTYBA Mówi się po polsku.

NIE RÓB DOŚWIADCZEŃ!!!
JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW
UŻYJ **ELIXIR DE NOGUEIRA**
Farmaceuty chemika — JOÃO DA SILVA SILVEIRA
Pokonuje SYFILIS we wszystkich perjadach: WWRZUTY, RANY WOGÓLE, REUMATYZM, ECZEMY.
Zalecany przez najlepszych lekarzy!!!

RESTAURACJA POLSKA „JUPITER“

Właściciel: JAN WILCZYŃSKI

Rua Ebano Pereira Nr. 22

Poleca Szanownym Rodakom swą wyborową kuchnię polską i obficie zaopatrzoną bufet.

Specjalność: **Flaki polskie i studzienina** (zimne nogi). Trunki wszelkiego rodzaju krajowe i zagraniczne. Polska wódka. Codziennie wieczorem przygrywa doskonała orkiestra.

RODACY! POPIERAJCIE JEDYNĄ POLSKĄ RESTAURACJĘ!

WIELKI SKLEP POLSKI

DOMAŃSKI & WABERSKI

RUA COMMENDADOR ARAUJO Nr. 106-110

Ma zawsze na składzie mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą; cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki suszone, rodzynki i konserwy owocowe wszelkiego rodzaju. Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki. Posiada trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach. Kupuje proektu rolne, jako to: kukurydżę, fasole, ziemniaki masło, jajka, drzewo i t. p.

SPRZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWA I DETALICZNA

CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filję w Arankarji.

Hotel Polski

HOTEL MARTINS

Marcina Jarugi

Curytyba ULICA RIACHUELO 114 Paraná

Vis á vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques Telefon, 989 — Caixa postal, 463 — Adres telegraficzny „HOTEMAR“.

Urządzenie pierwszorzędne w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkimi wygodami i higieną KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. CENY PRZYSTĘPNE. SALON NA PRÓBY I WZORY.

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI

DLA POŁUDNIOWEJ AMERYKI

Kapitał fr. 100.000.000,00

Rezerwa „ 139.000.000,00

Centrala PARYŻ (Rue Halewy 12)

FILJE W BRAZYLJI: S. Paulo—Rio de Janeiro—Santos—Curytyba—Porto Alegre—Recife—Rio Grande—Bahia.

AGENCJE: Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espirito Santo do Pinhal, Jahú Mocóco, Ourinhos, Paranaquá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, Rio Preto, S. Carlos, S. José do Rio Preto, S. Manoel.

ARGENTYNA: Buenos Aires — Rosario de S. Fé.

CHILE: Santiago — Valparaiso.

COLOMBJA: Barranquilla — Bogota.

URUGUAY: Montevideo.

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

skutkiem ostatnio wydanych przez Kontrolę Bankową zarządzeń, może operować zagranicznymi papierami wartościemi emi każdego rodzaju monet i każdej wysokości, z wyjątkiem jedynie urugwajskich pezów w zlocie, gdyż ta moneta podlega jeszcze w Urugwaju pewnym ograniczeniom. Jest upoważniony do wystawiania czeków lub poleceń płatności listownie i telegraficznie — w każdej wysokości, w każdej monecie i na każdy rynek zagranicą.

Bank Francusko-Włoski dla Południowej Ameryki

przyjmuje depozyty dyspozycyjne á vista, z wypowiedzeniem lub na stałe, płacąc dobre procenta. Bank prosi swą Szan Klijentelę o informowanie się o każdej operacji bankowej — adresując zapytania wprost do filji w Kurytybie (Sucursal em Curytyba — Rua 15 de Novembro 316), albo pod adresem jego agencji w Ponta Grossa i Paranaquá.

„CRUZEIRO“

„SURPRESA“

Jedynie maki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110) AGENCI W KURYTYBIE:

Lattes & Cia

Caixa postal, 325 Telefon 7-2-2
PRAÇA ZACHARIAS, 5 — CURYTYBA

Casa de Saude SÃO FRANCISCO

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA CURYTYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25

DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i higiena. Uprzejma obsługa. — Ceny przystępne. Nowoczesny aparat Roentgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Zystoskopia i t. d. **Specjalność:** Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie sztucznego pneumothorax w cierpieniach płuc.

Godziny przyjęć: od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

KUPIJCIE NA RATY WYŚMIENITE ZIEMIE na kolonji „NOWA WOLA“

Klimat zdrowy — Dobre urodzaje —

Obfitość czystych wód źródłanych

Na „Nowej Woli“ udają się i dobrze plonują:

WSZELKIE ZBOŻA
ZIEMNIANKI
RÓŻNE WARZYWA
DRZEWA OWOCOWE

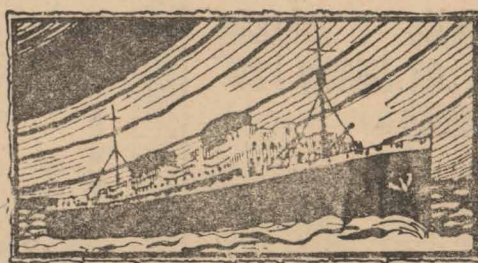
Zbyt na produkty zagwarantowany

Wszelkich informacji udziela: administrator kolonji Stefan Wolski Colonia Nova Wola — Estação Artur Bernardes — Correo Barra Bonita — Paraná, lub Cia Colonizadora e Mercantil Paranaense Curytyba rua Carlos de Carvalho 603 — Caixa postal 222.

Polsko-francuskie linje okrętowe CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najlepsze pod każdym względem

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela jedyny przedstawiciel na Parane

THEOPHILO G. VIDAL Rua Barão do Rio Branco, 195-209 — CURYTYBA.

L. A. N. O. L. U. H. M.
181 RUA RIACHUELO 181

MALA REAL INGLEZA

Sprzedaje się sztykarty 3-iej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁÓTYWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRII, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKRĘTÓW ZE SANTOS

DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES		ZE SANTOS DO EUROPY	
H. MONARCH	19 marca	H. MONARCH	8 kwietnia
H. CHIEFTAIN	2 kwietnia	ARLANZA	20 kwietnia
ARLANZA	9 kwietnia	H. CHIEFTAIN	22 kwietnia
H. PRINCESS	16 kwietnia	ASTURIAS	29 kwietnia
ASTURIAS	20 kwietnia	H. PRINCESS	6 maja
H. BRIGADE	30 kwietnia	ALMANZORA	18 maja
ALMANZORA	7 maja	H. BRIGADE	20 maja
H. PATRIOT	14 maja	ALCANTARA	27 maja
ALCANTARA	18 maja	H. PATRIOT	3 czerwca
H. MONARCH	28 maja	ARLANZA	15 czerwca

CIA. MARTE

Rua 15 de Novembro 257-261 — Kurytyba. CAIXA POSTAL, 220 — TELEFON 451.

DONIOSŁE WYLECZENIE Fakty, nie słowa!

Panie Aptekarzu Gonçalves — Joinville. „Dziękuję Panu tą drogą za prawie cudowne wyleczenie, osiągnięte za pomocą tylko jednego pudełka pańskiej doskonałej Pomady „MINANCORA“. Jest ona nieoceniona, a jednak tak tania. Wszelkie pochwały są niedostateczne. 9 czy 10 lat temu, wystąpiła mi na twarzy pod okiem mała ranka, która poczęła się jątrzyć. Wypróbowałem wszelkie środki znane w medycynie, nie udało mi się jednak powstrzymać postępu choroby. Dopiero po zużyciu zaledwie jednego pudełka niezrównanej Pomady „MINANCORA“, zostałem zupełnie wyleczony. Jest to prawdziwy cud! (Tylko ten, kto zobaczy bliźnie, może w to uwierzyć. Proszę, dla dobra cierpiących, ogłosić to moje oświadczenie, będące wyrazem mej szczerzej wdzięczności. CAROLINA PALHARES — Joinville, Rua dos Gymnasticos.

PRÓBKII na żądanie pp. lekarzy i szpitali dostarcza bezpłatnie APTEKA MINANCORA w Joinville, Santa Catharina. Sprzedaż we wszystkich dobrych aptekach i drogerjach brazylijskich. Drogerja HESS przy ulicy 7 de Setembro 61, Rio, posiada na składzie wszystkie produkty marki „MINANCORA“.

Obuwie

dla mężczyzn i chłopców
Ceny minimalne
wprost z FABRYKI

TYLKO W SKLEPIE

Chapelaria VENUS

Rua 15 de Novembro
— RÓG DR. MURICY. —

Kupujcie, zanim się skończy!

Z OSTATNIEJ CHWILI

(Dokończenie)

nad protestem Francji, przeciw ponownemu uzbrojeniu się Niemiec, toczyła się w atmosferze niezwykłej powagi. Po mowach wygłoszonych przez przedstawicieli Anglii, Francji i Włoch, p. Ruchdy Arras, przewodniczący Rady zaproponował by dyskusja była prowadzona w dalszym ciągu i zapowiedział, że nowe zebranie odbędzie się najazutrz rano. Pan Józef Beck minister Spraw Zagranicznych i delegat Rządu Polskiego zauważył, że trzy problemy wybijają się na pierwszy plan, przy uważnym badaniu francuskiej deklaracji: 1° Ponowne uzbrojenie Niemiec; 2° Rozciągnięcie zobowiązań wynikających z Paktu, na wszystkich członków Ligi Narodów; 3° Wzmocnienie bezpieczeństwa, przez nowe typy umów międzynarodowych. Co się tyczy ponownego uzbrojenia się Rzeszy, to pan Beck przypomina stanowisko zajęte dawniej w Genewie, przez Polskę i jego własne deklaracje. Wobec tego nie znajduje się by było rzeczą wskazaną by wypowiadał znów nowe obserwacje w tej materji. W sprawie rozciągnięcia zobowiązań na członków Ligi Narodów nie sądzi, by było rzeczą możliwą podwyższyć autorytet paktu, i zabezpieczyć mu więcej skuteczności w działaniu przez pomnożenie liczby artykułów i paragrafów, zawierających nowe kompromisy. W materji wzmocnienia bezpieczeństwa, przez zawarcie nowych paktów, mówca przypomniał umowy zawarte ostatnio między rządem polskim i sowieckim, jak również między Polską a Niemcami. Powiedział następnie, że opinia publiczna w Europie została niemile zaszkodzona przez uprzejme apele, w celu czynienia prób pacyfikacji Wschodniej Europy, właśnie w tej chwili, gdy dwa tak poważne dokumenty przyczyniły się w sposób tak konkretny do ustalenia stosunków Polski, z dwoma wielkimi narodami graniczącymi z nią. Minister Beck nie zamilczał też, że te okolicz-

ności przyczyniły się do obudzenia poważnych podejrzeń w opinji polskiej, która poczyna zadawać sobie pytanie, czy właśnie te nowe układy, jeżeli nie przez swe intencje, to przynajmniej przez swe skutki, nie są tego rodzaju, że właśnie mogłyby zaszkodzić sprawie pokoju, ustalonego przez wysiłek polityki szczerzej i lojalniej.

Stosunek prasy niemieckiej do wystąpienia pana Becka.

Prasa niemiecka, jak donoszą z Berlina notuje że potrójne porozumienie w Stresie, zdaje się być trwałe i że protest trzech mocarstw został założony z niesłychaną siłą. Agencja „Deutsche Nachrichten Bureau“ uwpakła, przy tej sposobności deklaracje panu Józefa Becka i ceną pomoc daną przez Polskę, dyplomatycznej pracy Niemiec.

Komitet Bezpieczeństwa.

Rada Ligi Narodów zaprosiła Anglię, Kanadę, Chile, Hiszpanję, Holandję, Polskę, Portugalję, Turcję, Węgry, Unję Sowiecką i Jugosławję do komitetu, mającego przestudjować środki, któreby przeskoczyły dalszym gwałceniom traktatów.

Wizyta pana Becka u pana Laval'a

Minister Spraw Zagranicznych Polski, p. Józef Beck odwiedził po sesji, wieczorem, po wtóry raz pana Laval'a, z którym naradzał się przez dłuższy czas.

Po głosowaniu w Berlinie.

Sfery rządowe niemieckie, były szczególnie przejęte, głosem oddanym przez Polskę, który niespodziewanie zwrócił się przeciw Rzeszy. Niemcy nie spodziewali się tego, by minister Beck, którego jeszcze rano, niemiecka prasa obsypywała pochwałami, poparł projekt trzech mocarstw. Dyplomaci sądzą, że gest Polski nie pozostanie bez oddźwięku, działając niekorzystnie, na sąsiedzkie stosunki polsko-niemieckie. Pomimo tego, komentarze prasy niemieckiej, z których przebija zdenerwowanie w sto-

TEATR POLSKI Z. A. S.

Na scenie Związku Polskiego, pod kierownictwem artystycznym Tadeusza Morozowicza

Dnia 19 maja 1935 r. (niedziela)

z okazji IV Sejmiku Centralnego Związku Polaków w Brazylii
Wielka Aktualna Rewja w II częściach, 20 obrazach p. t.

„GWAŁTU! CO TO BĘDZIE!...“

Napisana przez: Wł. Radomskiego, J. Żaczkowski, J. Ficińskiego i T. Morozowicza. Opracowanie muzyczne: Wł. Neumana. Balet: T. Morozowicz. Między innymi, szlagiery: „Rozmówki sejmikowe“, „Instruktorzy przy robotcie“, „Wyjazd do Palestyny“, „Tango Brazylijskie“, „Joine“, „Biały Księżyc“, „Hocki-klocki Kurytybskie“, „Góral“ i wiele innych.

BALETY: Taniec Amerykański, Taniec Hiszpański, „Ninon“, Góralski i Taniec Żydowski

Nowe dekoracje!
Zwiększona orkiestra!

PO PRZEDSTAWIENIU ZABAWA TANECZNA

Szczegóły w programach z tekstami aktualnych piosenek z rewji „Gwałtu! co się dzieje!...“

Bilety na to przedstawienie nabywać należy wcześniej w Związku Polskim u Gospodarza. Dla Panów Delegatów bilety ulgowe do nabycia tylko w Biurze Głównem C. Z. P. — Członkowie Z. A. S. mają wstęp na widownię bezpłatny, za okazaniem ostatniego kwitu pobory.

sunku do sir Johna Simona i pana Litwinowa, nie są zwrócone przeciw Polsce. Wobec niespodziewanego stanowiska Polski, prasa niemiecka zachowuje dotychczas kompletne milczenie.

Stanowisko Polski przyjęte radośnie w Bukareszcie

Został przyjęty z wielką satysfakcją w Rumunji, głos Polski, pociągający wspólnie z innymi mocarstwami zgwałcenie przez Niemców klauzul wojskowych, Traktatu Wersalskiego, tembardziej, że mowa wypowiedziana przez ministra Becka, na posiedzeniu Ligi Narodów, sprawiła pewne zaniepokojenie. W Rumunji przypisuje się tę zmianę stanowiska Polski, w ostatniej chwili, silnemu wrażeniu spowodowanemu w Warszawie, solidarnością Francji, Włoch i Wielkiej Brytanji.

Znamienne artykuły prasy polskiej

Minister Beck wskazał wytyczne polityki europejskiej. „Polska wymaga poszanowania dla swych własnych aspiracji pokojowych“. Oto tytuły artykułów, publikowanych w polskiej prasie, a które podają deklaracje uczynione przez pana Becka na posiedzeniu rady Ligi Narodów. Niektóre z tych pism podkreślają fakt, iż Polska nie może zezwolić, by został zagrożony system bezpieczeństwa Wschodniej Europy.

Komentarze prasy niemieckiej

Wspólna rezolucja przedstawiona w Genewie przez Francję, Wielką Brytanię i Włochy jest komentowana żywo przez pisma niemieckie. Dziennik „Boersen Zeitung“ pisze, że zasada kontyngentu zawartego w Stresie jest czystą hipokryzją. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ mówi o niesłychanej prowokacji Niemiec. „Volklicher Beobachter“ organ oficjalny uważa za wskazane uczynić uwagę w stronę mocarstw i zapytuje ironicznie czy Liga Narodów nie zamierza przypadkiem przywiązać Rzeszy do przegrza. Te same dzienniki omawiają mowę ministra Becka, mówią, że stał się on obrońcą przyjaźni polsko-niemieckiej. „Minister Beck — głosi nota urzędowa, powtórzona przez całą prasę niemiecką — chciał zaznaczyć jasno różnicę pomiędzy polityką konstrukcyjną Polski, a polityką

mało konstrukcyjną mocarstw, zebranych w Stresie.

Święto Wiosny

W przeszły poniedziałek obchodzono w całej Polsce „Święto Wiosny“. W samej Warszawie dzieci szkolne zasadziły przeszło 1000 drzewek. Starania o te drzewka w przeciągu bieżącego roku oddano również dziatwie szkolnej.

Choroba ks. Prymasa Polski

Ks. Kardynał August Hlond, prymas Polski, arcybiskup gnieźnieński-poznański zachorował ciężko. Stan jego zdrowia budzi poważne obawy.

Francja jest bardzo uradowana stanowiskiem zajętem przez Polskę

Prasa francuska wyraża żywą satysfakcję z powodu stanowiska przychylnego zajętego przez Polskę względem propozycji francuskiej w sprawie ponownego uzbrojenia się Niemiec. Wiele dzienników składa życzenia Polsce z powodu jej zachowania się na posiedzeniu Rady Ligi Narodów. Dziennik „Le Matin“ pisze w tej sprawie: „Winnos się wyszczególnić postępowanie Polski, która przyłączyła się na ostatnim posiedzeniu do tezy anglo-francusko-włoskiej. Możliwie, iż w tym fakcie można upatrywać rozbudzenie się przymierza polsko-francuskiego, które od dłuższego czasu znajdowało się w letargu. „L'Oeuvre“ pisze znów swoją drogą: „Polska wierna polityce utrzymania równowagi, po wypowiedzeniu poprzedniego dnia mowy w obronie Rzeszy, głosiła na drugi dzień za Francją ponieważ spodziewa się, że w czasie pobytu pana Laval'a w Warszawie, odnowi swe przymierze wojskowe z Francją, modyfikując je w duchu zupełnego automatyzmu.“

Stanowisko Sfer Oficjalnych Polskich

Jest rzeczą godną zanotowania, że sfery polityczne polskie pierwsze są w okazywaniu satysfakcji z powodu sytuacji stworzonej przez głosowanie Rady Ligi Narodów. Pan Józef Beck, minister Spraw Zagranicznych Polski, według twierdzenia sfer miarodajnych, miał wyrazić panu Lavalowi przed zdecydowaniem się na swój krok, szczerze zado-

LOTY DLA KOLONISTÓW

Na fazendzie JUNQUEIRA, MELLO & CIA. LTDA, położonej w odległości 8 kilometrów od stacji kolejowej miasteczka Vallões, Stan Santa Catharina — są na sprzedaż, odpowiednio zalegalizowane piękne loty wyborowej ziemi, nadającej się pod uprawę pszenicy i innych zbóż; jest również trochę herwy. Tereny są poprzeczniane siecią dróg samochodowych. Ceny i warunki korzystne. Bliższych informacji udziela ANTONIO DE OLIVEIRA DIAS w Vallões lub JUNQUEIRA, MELLO & CIA. LTDA. w Kurytybie przy ulicy Marechal Floriano nr. 256. 12-23

CASA MAZER

Praca Dr. Generoso Marques nr. 97 — obok Prefektury Muncyp.

Wielki wybór ubrań dla dzieci
Drobiazgi galanteryjne i Fabryka czapek.
Wykonywa się ubranka na miarę.
— MÓWI SIĘ PU POLSKU. —

wolenie z powodu postawienia rezolucji Francji pod głosowanie. Według wieści, pochodzących z tego samego źródła, francuski minister Spraw Zagranicznych miał oświadczyć swemu polskiemu koledze, dziękując mu za przychylny głos w czasie dyskusji nad propozycją Francji, że jego kraj i Polska zawsze są zjednoczone w momencie poważnych okoliczności. Jest to nietylko rezultat najpoważniejszy, osiągnięty w czasie pamiętnych dni w Genewie, lecz w dodatku nie pozostanie bez wpływu na pomyślnie załatwienie rokowań, które będą w dalszym ciągu prowadzone w Europie celem zabezpieczenia pokoju.

Uroczystość Św. Stanisława

Dn. 3-go maja, o godz. 7-jej wieczorem, rozpoczną się tradycyjne nowenny w polskim kościele Św. Stanisława, poprzedzając uroczystość założenia polskiej parafji. Komitet Organizacyjny zaprasza wszystkich wiernych by wzięli udział w tych pięknych nabożeństwach. Program będzie podany w następnym numerze.

Do członków Związku Polskiego w Kurytybie

Zarząd Związku Polskiego zawiadamia członków, że w dniu 1-go maja b. r. staniem Wydz. Ośw. C. Z. P. mają się rozpocząć Wieczorowe Kursy dokształcające, które będą obejmować język polski, rachunki i odczyty popularne. W myśl powyższego Zarząd W. Polskiego apeluje do wszystkich członków o jak najliczniejsze uczęszczanie na kurs, jak również i na odczyty, które będą się odbywać w Związku Polskim — bezpłatnie. Zapisy na kurs i na odczyty można skutecznie u gospodarza Związku Polskiego. Sekretarz Stefan Dobrzański

Ziemia na sprzedaż

Sprzedza się za cenę przystępną 27 akrów ziemi, 15 do sadzenia i 12 herwalu z zabudowaniem, w takowej znajduje się dużo piniorów, imbuj i innego drzewa do opału, woda jest znakomita, ziemia ta jest całkowicie ogrodzona i zalegalizowana, w odległości od Malletu 4 kilometry. Bliższych wiadomości udziela upoważniony pan ALEKSANDER SOBOCINSKI w Mal. Mallet, Paraná.

PIANISTKA

dyplomowaną przez Akademię Muzyki Parańskiej mistrza A. Mellillo udziela lekcji, przygotowuje do Konserwatorium oraz na życzenie w krótkim czasie naucza lekkiej muzyki po niskiej cenie. Rua Ignacio Lustosa, 776

HOTEL CASINO BALNEARIO

Empreza Balnearia Guaratuba Ltda.

Guaratuba jest najpiękniejszą plażą kąpielową, daleko od zatoki, uczęszczana przez liczne rodziny. Ho el pomieści 120 osób. Kuchnia pierwszorzędna pod kierow.

WŁ. OŁDAKOWSKIEGO

8\$, 10\$, i 12\$ dniów. Wysyła się marmity do domów. Omnibus z Paranagua do Guaratuby we wtorki i piątki.

Salon do zabawy. Muzyka, Sport, wycieczki, kąpiele, etc. Rodacy korzystajcie z sezonu i bardzo niskich cen!

Rotrzebni dwaj stolarze w fabryce Salomona Guelmana, ul. 24 de Maio 44.

Dr. Ludwik Wołski

ADWOKAT

UNIAO DA VICTORIA — Paraná

Nowy okres egzaminów

GIMNAZJUM

NOVO ATENEU

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmuje się kandydatów do składania egzaminów na rok 1935. Także przyjmuje się uczniów i uczennice na wolny 3-ci kurs, który uprawnia do studiów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane. Kursy dzienne i wieczorowe.

Bliższe informacje: ul. Aquidabam 278 Kurytyba.

Senzacyjna rozgrywka sportowa

21 kwietnia 1935

Wielka loteria hipiczna stanu Paraná

SWEEPSTAKE

50 TYSIĘCY

Premjum zasadnicze

Premjowane będą tylko bilety sprzedane

CAŁY BILET 25\$000

„A BRANDINA“

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najlepsze i najsmaczniejsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki „A BRANDINA“

Specjalność fabryki: Jaja cukrowe!

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300-304 Kurytyba - Telefon, 1423 - Paraná.

UWAGA!

Wielka likwidacja

Do Publiczności

CASA COLOMBO

przy ul. Riachuelo nr. 110
LIKWIDUJE wszystkie artykuły letnie w ciągu tego miesiąca z

50% zniżką dawnych cen w celu pozbycia się całego zapasu tych artykułów.

Ceny stałe przemarkowane

JEDYNA OKAZJA

Jedyny sklep, który otrzymał w tym roku nowe artykuły z zakresu KASHA, AKSAMITÓW I DRAP'u wszelkich modnych odmian, na żakiety i suknie, które sprzedajemy po cenach bardzo niskich.

Korzystajcie z okazji

w CASA COLOMBO

Rua Riachuelo, 110.